

FLETORJA ZYRTARE

E

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Nr. 60

2001

Dhjetor

P Ë R M B A J T J A

		Faqe
Ligj nr.8849 datë 27.12.2001	Për ratifikimin e “Protokollit për ujin dhe shëndetin, sipas Konventës së vitit 1992, për mbrojtjen dhe përdorimin e ujërave ndërkufitare dhe liqeneve ndërkombëtare”.....	1871
Ligj nr.8850 datë 27.12.2001	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në “Konventën për ndalimin e akteve të paligjshme kundër sigurisë së lundrimit detar” dhe në “Protokollin për ndalimin e akteve të paligjshme kundër sigurisë së platformave fikse, të vendosura në Shelfin Kontinental”.....	1886
Ligj nr.8851 datë 27.12.2001	Për një ndryshim në ligjin nr.8339, datë 30.4.1998 “Për krijimin e Agjencisë së Trajtimit të Kredive”, ndryshuar me ligjin nr.8584, datë 15.3.2000 dhe aktin normativ nr.3, datë 27.4.2001, miratuar me ligjin nr.8797, datë 14.5.2001.....	1897
Ligj nr.8852 datë 27.12.2001	Për një ndryshim në ligjin nr.7703, datë 11.5.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, ndryshuar me ligjet nr.7932, datë 17.5.1995, nr.8286, datë 16.2.1998, nr.8392, datë 2.9.1998, nr.8575, datë 3.2.2000 dhe nr.8776, datë 26.4.2001.....	1898

Vendim i KM nr. 701, datë 27.12.2001	Për një shtesë në vendimin nr. 624, datë 21.12.1999 të Këshillit të Ministrave "Për përballimin e shpenzimeve të Palës Shqiptare, pjesëmarrëse në forcën shumëkombëshe të Europës Juglindore dhe të drejtat e ushtarakëve aktivë, pjesëmarrës në këtë forcë"	1898
Vendim i KM nr. 702, datë 27.12.2001	Për disa ndryshime në vendimin nr. 402, datë 11.6.2001, të Këshillit të Ministrave "Për disa çështje në zbatim të ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë", ndryshuar me ligjet nr. 7392, datë 17.5.1995, nr. 8286, datë 16.2.1998, nr. 8392, datë 2.9.1998, nr. 8575, datë 8.2.2000, nr. 8776, datë 26.4.2001 dhe nr. 7870, datë 13.10.1994 "Për sigurimet shëndetësore në Republikën e Shqipërisë"	1898
Vendim i KM nr. 703, datë 27.12.2001	Për skemën e kompensimit të shpenzimeve nga rritja e çmimit të bukës dhe të disa artikujve ushqimorë.....	1899

L I G J
Nr.8849, datë 27.12.2001

**PËR RATIFIKIMIN E “PROTOKOLLIT PËR UJIN DHE SHËNDETIN, SIPAS
KONVENTËS SË VITIT 1992, PËR MBROJTJEN DHE PËRDORIMIN E UJËRAVE
NDËRKUFITARE DHE LIQENEVE NDËRKOMBËTARE”**

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

**I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:**

Neni 1

Ratifikohet “Protokolli për ujin dhe shëndetin, sipas Konventës së vitit 1992, për mbrojtjen dhe përdorimin e ujërave ndërkufitare dhe liqeneve ndërkombëtare” të 18 qershorit 1999.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.3210, datë 31.12.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Rexhep Meidani**

PROTOKOLL

**PËR UJIN DHE SHËNDETIN PËR KONVENTËN E VITIT 1992 MBI MBROJTJEN DHE
PËRDORIMIN E UJËRAVE NDËRKUFITARE DHE LIQENEVE NDËRKOMBËTARE**

Palët në këtë Protokoll,

Të kujdesshëm që uji është thelbësor për mbështetjen e jetës dhe sigurimi i tij në sasi dhe cilësi të mjaftueshme për plotësimin e nevojave bazë të njerëzimit është një kërkesë e domosdoshme për shëndet më të mirë dhe për një zhvillim të qëndrueshëm,

Duke njohur përfitimet në shëndetin human dhe mirëqenien që rrjedhin nga uji i shëndetshëm dhe i pastër, e një mjedisi ujqor harmonioz dhe me funksionim të përshtatshëm,

Të ndërgjegjshëm që ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore janë burime me një kapacitet të kufizuar ripërtëritës nga ndikimi negativ i aktivitetit human, në sasi dhe cilësi, që çdo mungesë e respektimit të kufijve mund të rezultojë në efekte të kundërta, afatshkurtëra apo afatgjata, në shëndet dhe mirëqenie të atyre që mbështeten në cilësinë e këtyre burimeve dhe si konsekuencë menaxhimi i qëndrueshëm i ciklit hidrologjik është thelbësor për plotësimin e nevojave humane dhe mbrojtjen e mjedisit,

Të ndërgjegjshëm në pasojat për shëndetin publik të reshjeve në sasi e cilësi, të mjaftueshme për të plotësuar nevojat humane bazë dhe efektet serioze të reshjeve, në veçanti në kontigjencën e njerëzve më të dobët dhe me disavantazh nga ana sociale,

Të ndërgjegjshëm që parandalimi, kontrolli dhe pakësimi i sëmundjeve me origjinë nga uji janë detyra të rëndësishme dhe urgjente, të cilat mund të plotësohen nëpërmjet kooperimit në të gjitha nivelet dhe midis gjithë sektorëve, brenda vendit dhe midis shteteve,

Të ndërgjegjshëm, gjithashtu, që mbikëqyrja e sëmundjeve me origjinë nga uji dhe vendosja e sistemit të hershëm të paralajmërimit dhe sistemit të përgjigjes janë aspekte të parandalimit, kontrollit dhe uljes së sëmundjeve me origjinë nga uji,

Të bazuar në konkluzionet e Konferencës së Kombeve të Bashkuara për Mjedisin dhe Zhvillimin (Rio de Zhanerio, 1992), në veçanti në Deklaratën e Rios për Mjedisin dhe Zhvillimin dhe zbatimin e mëtejshëm të Agendës 21 (Nju Jork, 1997) dhe në vendimin konsekuent të Komisionit për Zhvillimin e Qëndrueshëm mbi menaxhimin e qëndrueshëm të ujërave të ëmbla (Nju Jork, 1998),

Të frymëzuar nga klauzolat përkatëse të Konventës së 1992 për Mbrojtjen dhe Përdorimin e Ujërave Ndërkufitare dhe Liqeneve Ndërkombëtare dhe duke theksuar nevojën për të inkurajuar aplikimin më të gjerë të këtyre klauzolave dhe për të plotësuar Konventën me masa të tjera për mbrojtjen e shëndetit publik,

Duke marrë parasysh Konventën e 1991 mbi Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis në Kontekstin Ndërkufitar, Konventën e 1992 mbi Efektet Ndërkufitare të Aksidenteve Industriale, Konventën e Kombeve të Bashkuara të 1997 mbi Ligjin e Mospërdorimit për Lundrim të Ujërave Ndërkombëtare dhe Konventën e 1998 mbi të Drejtën për Informim, dhe Pjesëmarrjen në Vendimmarrje dhe të Drejtën për Gjykim për Problemet Mjedisore,

Më tej, duke marrë parasysh gjithashtu principet, objektivat dhe rekomandimet e Kartës Europiane të 1998 mbi Mjedisin dhe Shëndetin, Deklaratën e Helsinkit mbi Mjedisin dhe Shëndetin dhe deklaratat ministrale, rekomandimet dhe Rezolutën e procesit “Mjedisi për Europën”,

Duke njohur bazën e qëndrueshme dhe përkatësinë e iniciativave të tjera mjedisore, instrumentet dhe proceset në Europë, si dhe përgatitjen dhe implementimin e Planeve Kombëtare të Veprimit për Mjedisin dhe Shëndetin dhe Planeve Kombëtare të Veprimit për Mjedisin,

Duke përshëndetur përpjekjet e ndërmarra tashmë nga Komisioni Ekonomik i Kombeve të Bashkuara për Europën dhe Zyra Rajonale për Europën e Organizatës Botërore të Shëndetësisë për forcimin e kooperimit bilateral dhe multilateral për parandalimin, kontrollin dhe pakësimin e sëmundjeve me origjinë nga uji,

Të inkurajuar nga shumë shembuj të arritjeve pozitive nga shtetet anëtare të Komisionit Ekonomik të Kombeve të Bashkuara për Europën dhe shtetet anëtare të Komitetit Rajonal për Europën të Organizatës Botërore të Shëndetësisë në uljen e ndotjes, mirëmbajtjen dhe përtëritjen e mjedisve ujore, të afta për mbështetjen e mirëqënies dhe shëndetit human,

Ranë dakord si vijon:

Neni 1 Objektivi

Objektivi i këtij Protokollit është të promovojë në të gjitha nivelet përkatëse, në kontekstin nacional, si dhe atë ndërkufitar dhe ndërkombëtar, ruajtjen e mirëqënies dhe shëndetit human, të individit dhe kolektivit, brenda kuadrit të zhvillimit të qëndrueshëm; duke përmirësuar menaxhimin e ujit, duke inkluduar ruajtjen e ekosistemeve të ujit dhe nëpërmjet parandalimit, kontrollit dhe reduktimit të sëmundjeve transmetuar përmes ujit.

Neni 2 Përkufizime

Për qëllimet e këtij Protokollit:

1. “sëmundje të lidhura me ujin” nënkupton çdo efekt negativ në shëndetin human, të tilla si vdekje, paaftësi, sëmundje ose çrregullime, të shkaktuara direkt ose indirekt nga konditat ose ndryshimet në sasi apo cilësi të ndonjë burimi ujor;

2. “ujë i pijshëm” nënkupton ujin që përdoret, ose parashikohet të jetë i përdorshëm nga njerëzit për pirje, gatim, përgatitje të ushqimeve, higjienë personale ose qëllime të ngjashme;

3. “ujë nëntokësor” nënkupton ujin që është nën sipërfaqen e tokës në zonën e saturuar dhe kontakt direkt me tokën apo nëntokën;

4. “ujëra të mbyllura” nënkupton trupa ujore të krijuara artificialisht të ndara nga ujëra të ëmbla sipërfaqësore ose ujërat bregdetare, brenda ose jashtë një ndërtese;

5. “ujëra ndërkufitare” nënkupton ujërat sipërfaqësore ose nëntokësore, të cilat përshkojnë

ose janë të lokalizuara në kufijtë midis dy ose më shumë shteteve; kur ujërat ndërkufitare rrjedhin direkt në det, këto ujëra ndërkufitare përfundojnë në linjë të drejtë;

6. “efektet ndërkufitare të sëmundjeve që transmetohen nëpërmjet ujit” nënkupton çdo efekt të rëndësishëm mbi shëndetin human, si vdekje, paaftësi, sëmundje apo çrregullime, në një zonë nën juridiksionin e një pale, të shkaktuara direkt apo indirekt nga konditat ose ndryshimet në sasi ose cilësi, nga ujërat në një zonë nën juridiksionin e një Pale tjetër;

7. “ndikimi ndërkufitar nënkupton çdo ndikim të rëndësishëm negativ në mjedis që rezulton nga një ndryshim në konditat e ujërave ndërkufitare të shkaktuara nga aktiviteti human, origjina fizike e të cilit është vendosur tërësisht ose pjesërisht në një zonë nën juridiksionin e një Pale në Konventë, ndaj një zone nën juridiksionin të një Pale tjetër të Konventës. Efekte të tilla në mjedis përfshijnë efekt në sigurinë dhe shëndetin human, florën, faunën, tokën, ajrin, ujin, klimën, peisazhin dhe monumentet historike ose struktura të tjera fizike apo ndërveprime midis këtyre faktorëve; ato gjithashtu inkludojnë efektet në trashëgiminë kulturore ose konditat socio-ekonomike që rezultojnë nga ndryshimet e këtyre faktorëve;

8. “saniteti” nënkupton grumbullimin, transportimin, trajtimin dhe asgjësimin ose ripërdorimin (riciklimin) e mbeturinave humane ose ujërat e zeza nëpërmjet sistemeve kolektive ose nga instalimet që i shërbejnë godinave të veçanta;

9. “sistem kolektiv” nënkupton:

(a) një sistem për furnizim me ujë të pijshëm të një numri godinash ose ndërmarrjesh; dhe/ose

(b) një sistem për sigurimin e sanitetit, i cili i shërben një numri godinash ose ndërmarrjesh dhe, kur është e përshtatshme, siguron gjithashtu grumbullimin, transportin, trajtimin dhe asgjësimin ose ripërdorimin e ujërave të shkarkimeve industriale, qoftë objekt i sektorit publik, ndërmarrje private ose një partneritet midis dy sektorëve;

10. “plani i administrimit të ujit” nënkupton një plan për zhvillim, administrim, mbrojtjen dhe/ose përdorimin e ujit brenda një territori ose akuiferi nëntokësor, duke përfshirë mbrojtjen e ekosistemeve të lidhura me to;

11. “publiku” nënkupton një ose më shumë persona fizikë ose juridikë dhe, në përputhje me praktikën dhe legjislacionin nacional, shoqatat, organizatat apo grupet e tij;

12. “Autoriteti Publik” nënkupton:

(a) qeverinë në nivel kombëtar, rajonal dhe nivele të tjera;

(b) personat fizikë ose juridikë që kryejnë funksione administrative publike në përputhje me legjislacionin kombëtar, duke përfshirë detyra specifike, aktivitete ose shërbime në lidhje me mjedisin, shëndetin publik, sanitetin, administrimin e ujit ose furnizimin me ujë;

(c) çdo person tjetër fizik apo juridik që ka përgjegjësi ose funksione publike, ose siguron shërbime publike, nën kontrollin e një organi ose personi që hyn në nënparagrafët (a) ose (b) më lart;

(d) institucionet e çdo organizate të integritit ekonomik rajonal referuar në artikullin 21 që është Palë.

Ky definicion nuk përfshin njësitë ose institucionet që veprojnë në kapacitet juridik ose legjislativ.

13. “lokale” i referohet të gjitha niveleve përkatëse të njërive territoriale nën nivelin e Shtetit;

14. “Konventë” nënkupton Konventën mbi Mbrojtjen dhe Përdorimin e Ujërave Ndërkufitare dhe Liqeneve Ndërkombëtare, bërë në Helsinki në 17 mars 1992;

15. “takimi Palëve të Konventës” nënkupton organizimin e vendosur nga Palët në Konventë, në përputhje me nenin 17;

16. “Palë” nënkupton, derisa nuk përcaktohet ndryshe, një organizatë shtetërore ose rajonale të integritit ekonomik rajonal të referuar në nenin 21, e cila është miratuar të jetë e lidhur nga ky Protokoll dhe për të cilën ky Protokoll është në forcë;

17. “takime të Palëve” nënkupton organizimin e vendosur nga Palët në përputhje me nenin 16.

Neni 3
Sferat e veprimit

Klauzolat e këtij Protokoll do të zbatohen në:

- (a) ujërat sipërfaqësore të ëmbëla;
- (b) ujërat nëntokësore;
- (c) grykderdhjet;
- (d) ujërat bregdetare të cilat përdoren për pushime ose për prodhimin e peshqve prej akuakulturës ose për prodhimin apo mbledhjen e molusqeve;
- (e) ujërat e mbyllura të destinuara për banjo;
- (f) ujërat për transport, trajtim ose furnizim;
- (g) ujërat e ndotura të destinuara për transport, trajtim dhe shkarkim ose ripërdorim.

Neni 4
Klauzolat e përgjithëshme

1. Palët do të marrin të gjitha masat përkatëse për të parandaluar, kontrolluar dhe pakësuar sëmundjet e transmetuara nëpërmjet ujit, në kuadrin e sistemeve të administrimit të integruar të ujit me qëllim përdorimin e qëndrueshëm të resurseve ujore, cilësisë së ujit që nuk rrezikon shëndetin publik dhe mbrojtjen e ekosistemeve të ujit.

2. Palët në veçanti do të marrin masat përkatëse me qëllim sigurimin të:

(a) furnizimit adekuat me ujë të pijshëm të shëndetshëm, që nuk përmban mikroorganizma, parazitë dhe substanca, të cilat, në vartësi të numrit apo përqëndrimet e tyre, përbëjnë një rrezik potencial për shëndetin publik. Kjo do të përfshijë mbrojtjen e burimeve ujore, të cilat janë përdorur si burime për ujë të pijshëm, trajtimin e ujit dhe vendosjen, përmirësimin dhe mirëmbajtjen e sistemeve kolektive;

(b) sanitet të përshtatshëm, të një standardi që, në mënyrë efikase, mbron shëndetin publik dhe mjedisin. Kjo do të bëhet veçanërisht nëpërmjet vendosjes, përmirësimit dhe mirëmbajtjes të sistemeve kolektive;

(c) mbrojtje efektive të pasurive ujore që përdoren si burime të ujit të pijshëm, dhe ekosistemeve të lidhura me to, nga ndotja prej shkaqeve të tjera, duke përfshirë bujqësinë, industrinë dhe shkarkime të tjera si ato të substancave të rrezikshme. Kjo do të ndihmojë në pakësimin efektiv dhe eliminimin e shkarkimeve apo çlirimit të substancave që gjykohej të jenë të rrezikshme për shëndetin publik dhe ekosistemet e ujit;

(d) mbrojtje e mjaftueshme për shëndetin publik nga sëmundjet që transmetohen nëpërmjet ujit të përdorur për qëllime shpłodhjeje, nga përdorimi i ujit për akuakulturë, nga uji ku kultivohen molusqet ose prej të cilave ato janë nxjerrë, nga përdorimi i ujërave të ndotura për vaditje ose nga përdorimi i llumit të ujërave të zeza në bujqësi apo akuakulturë;

(e) sisteme efektive për monitorimin e situatave që besohet se rezultojnë prej epidemive ose incidenteve të shkaktuara nga sëmundje që lidhen me ujin.

3. Referencat pasuese në këtë Protokoll për “ujin e pijshëm” dhe “sanitetin” janë për ujin e pijshëm dhe sanitetin që kërkohen të plotësohen sipas paragrafit 2 të këtij neni.

4. Palët do t’i bazojnë të gjitha këto masa në vlerësimin e çdo mase të propozuar sipas gjithë implikimeve që ajo shkakton, duke inkluduar përfitimet, disavantazhet dhe kostot për:

- (a) shëndetin publik;
- (b) resurset ujore; dhe
- (c) zhvillimin e qëndrueshëm,

i cili merr në konsideratë dallimin e ndikimeve të reja të çdo masë të propozuar për mjedise të ndryshme.

5. Palët do të ndërmarrin të gjitha veprimet përkatëse për të krijuar kuadrin ligjor, administrativ dhe ekonomik, që është i qëndrueshëm dhe bën të mundur që brenda këtij kuadri, publiku, sektorët privatë dhe vullnetarë mund të japin kontributin e tyre për përmirësimin e menaxhimit të ujit dhe për parandalimin, kontrollin dhe pakësimin e sëmundjeve që transmetohen nëpërmjet ujit.

6. Palët do t'u kërkojnë autoriteteve publike që duhet të ndërmarrin aksione ose aprovojnë ndërmarrjen e tyre nga të tjerët dhe që mund të kenë një impakt të rëndësishëm në mjedisin ujor brenda kuadrit të këtij Protokoll, të marrin në konsideratë ndikimin potencial të këtyre veprimeve në shëndetin publik.

7. Kur një Palë është pjesëtare në Konventën mbi Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis në Kontekstin Ndërkufitar, plotësimi nga autoritetet publike të asaj Pale, sipas kërkesave të kësaj Konvente në lidhje me një aksion të propozuar, do të bëhet në përputhje me kërkesat e paragrafit 6 të këtij neni në lidhje me këtë aksion.

8. Kushtet e këtij Protokoll nuk duhet të prekin të drejtat dhe detyrimet e ndonjë Pale në këtë Protokoll që rrjedhin nga Konventa ose marrëveshje ndërkombëtare ekzistuese, përveç atëhere kur kërkesat në këtë Protokoll janë më bindëse sesa kërkesat korresponduese në konventa ose në marrëveshjet e tjera ndërkombëtare ekzistuese.

Neni 5 Principet dhe qëndrimet

Në marrjen e masave për implementimin e këtij Protokoll, Palët do të udhëhiqen në veçanti nga principet dhe qëndrimet që vijojnë:

(a) Principi i parandalimit, sipas të cilit aksioni për të parandaluar, kontrolluar apo reduktuar sëmundjet që transmetohen nëpërmjet ujit, nuk do të spostohet në kohë, bazuar në atë që kërkimet shkencore nuk kanë provuar plotësisht një lidhje shkakësore midis faktorit në një anë dhe kontributit potencial të këtij faktori për përhapjen e sëmundjeve transmetuar me ujë dhe/ose impakteve ndërkufitare në anën tjetër.

(b) Principi ndotësi-paguan, sipas të cilit kostot e parandalimit, kontrollit dhe reduktimit të ndotjes duhet të mbulohen nga ndotësi.

(c) Shtetet, në përputhje me Kartën e Kombeve të Bashkuara dhe principet e ligjit ndërkombëtar, kanë të drejtën sovrane të shfrytëzojnë resurset e tyre në zbatim të politikave të tyre të zhvillimit dhe mjedisor dhe përgjegjësinë për të siguruar që aktivitetet nën juridiksionin ose kontrollin e tyre nuk shkaktojnë dëme në mjedisin e shteteve të tjera ose të zonave përtej limiteve të juridiksionit kombëtar.

(d) Resurset ujore do të administrohen në mënyrë të tillë që të plotësohen nevojat e gjeneratave të tanishme, pa kompromentuar aftësinë e gjeneratave të ardhshme për plotësimin e nevojave të tyre.

(e) Duhet të ndërmerren aksione parandaluese për shmangien e shpërthimeve epidemike dhe incidenteve të sëmundjeve të shkaktuara nga uji dhe të mbrohen resurset ujore që përdoren si burime të ujit të pijshëm, sepse të tilla aksione luftojnë rrezikun në mënyrë efikase dhe mund të jenë me kosto më efektive sesa mjekimi i këtyre sëmundjeve.

(f) Duhet të ndërmerren aksione për menaxhimin e burimeve ujore në nivelet më të ulta administrative.

(g) Uji ka vlera sociale, ekonomike dhe mjedisore dhe duhet menaxhuar për të realizuar kombinimin më të pranueshëm dhe të qëndrueshëm të këtyre vlerave.

(h) Duhet të promovohet shfrytëzimi efikas i ujit nëpërmjet instrumenteve ekonomike dhe rritjes së ndërgjegjësimit të popullatës.

(i) Ndër të tjera, është i domosdoshëm aksesin në informacion dhe pjesëmarrja e publikut në vendim-marrje përsa i përket ujit dhe shëndetit, në mënyrë që të rritet cilësia dhe implementimi i zbatimit të vendimeve, të ndërtohet ndërgjegjësimi i publikut për problemet, t'i jepet publikut mundësia për të shprehur shqetësimet e tij dhe të mundësojë autoritetet publike të marrin në konsideratë shqetësimet e publikut. Këtij aksesin dhe pjesëmarrjeve duhet t'i shtohet aksesin përkatës për shqyrtimin juridik dhe administrativ të vendimeve të rëndësishme.

(j) Resurset ujore duhet të administrohen, sa të jetë e mundur, në një mënyrë të integruar në bazë të zonës së pellgut ujëmbledhës, me qëllim që të lidhet zhvillimi social dhe ekonomik me mbrojtjen e ekosistemit natyror dhe menaxhimin e resurseve përkatëse ujore sipas masave rregulluese që lidhen me aspekte të tjera mjedisore. Një qëndrim i tillë i integruar duhet zbatuar

përgjatë të gjithë zonës së pellgut ujëmbledhës, është apo jo ndërkuftar, duke përfshirë ujërat bregdetare që lidhen me të, të gjithë akuiferin nëntokësor ose pjesët e rëndësishme të zonës së pellgut ujëmbledhës ose akuiferit nëntokësor.

(k) Duhet të merret në konsideratë mbrojtja e njerëzve që janë veçanërisht të ndjeshëm ndaj sëmundjeve që transmetohen me ujë.

(l) Për të gjithë popullatën duhet të sigurohet akses i barabartë ndaj ujit, adekuat përsa i përket sasisë dhe cilësisë, veçanërisht për ata që vuajnë nga disavantazhe ose përjashtime sociale.

(m) Personat fizikë dhe juridikë, si dhe institucionet në sektorin publik dhe atë privat si kontraparte për të drejtat e tyre dhe për ujë në sektorin privat dhe atë publik, duhet të kontribuojnë në mbrojtjen e mjediseve ujore dhe konservimin e pasurive ujore, dhe

(n) Në zbatimin e këtij Protokollit, rëndësi e veçantë i duhet kushtuar problemeve lokale, nevojave dhe dijeve.

Neni 6 Objektivat dhe afatet

1. Në mënyrë që të arrihen objektivat e këtij Protokollit, Palët do të synojnë këto qëllime:

(a) Akses për ujë të pijshëm për çdo njeri;

(b) Sigurim i kushteve higjienike për çdo njeri në kuadrin e sistemeve të integruara të menaxhimit të ujit, që nuk rrezikojnë shëndetin human dhe mbrojtjen e ekosistemeve të ujit.

2. Për këto qëllime, secila Palë duhet të vendosë dhe publikojë objektivat kombëtare dhe/ose lokale për standardet dhe nivelet që duhen arritur ose mbajtjen e një niveli të lartë të mbrojtjes ndaj sëmundjeve që transmetohen me ujë. Këto objektiva duhet të rishikohen në mënyrë periodike. Në kryerjen e këtyre, ato do të bëjnë parashikime për pjesëmarrjen e publikut brenda një kuadri transparent dhe duhet të sigurojnë që është marrë në konsideratë rezultati i pjesëmarrjes së publikut.

Me përjashtim të rasteve ku rrethanat kombëtare apo lokale i bëjnë ato të pamundura për parandalimin, kontrollin dhe pakësimin e sëmundjeve të transmetuara nëpërmjet ujit, objektivat duhet të mbulojnë midis të tjerave:

(a) cilësinë e ujit të pijshëm, duke marrë në konsideratë Udhëzimet e OBSH-së për cilësinë e ujit të pijshëm;

(b) pakësimin e numrit të shpërthimeve epidemike dhe incidenteve të sëmundjeve transmetuar nëpërmjet ujit;

(c) territorin ose madhësinë apo grupet e popullatës, së cilës duhet t'i shërbehet me sisteme kolektive për furnizimin me ujë të pijshëm, ose ku furnizimi me ujë të pijshëm duhet të përmirësohet me mënyra të tjera;

(d) territorin ose madhësinë apo grupet e popullatës, së cilës duhet t'i shërbehet me sistemet kolektive, apo ku kushtet higjienike duhen përmirësuar;

(e) nivelet e efektshmërisë që duhet të arrihen në këto sisteme kolektive dhe mënyrave të tjera të furnizimit me ujë dhe të gjendjes higjienike;

(f) aplikimi i praktikave të mirënjohura për menaxhimin e furnizimit me ujë dhe sanitetit, duke inkluduar mbrojtjen e ujërave që përdoren si burime për ujë të pijshëm;

(g) gjendjen e shkarkimeve të:

(i) ujërave të ndotura të patrajuara; dhe

(ii) plotat e ujërave të bardha të patrajuara,

nga sistemet e grumbullimit të ujërave të ndotura, brenda sferës së këtij Protokollit;

(h) cilësia e shkarkimeve të ujërave të ndotura nga instalimet e trajtimeve të ujërave të ndotura në kuadrin e këtij Protokollit;

(i) përpunimi ose ripërdorimi i llumit nga trajtimi i ujërave të zeza nga sistemet kolektive të sanitetit ose instalime të tjera sanitare dhe cilësia e ujërave të ndotura që përdoret për qëllime vaditjeje, duke marrë në konsideratë Udhëzimet e Organizatës Botërore të Shëndetësisë dhe Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin për përdorimin e sigurt të ujërave të zeza dhe ekskrementeve në bujqësi dhe akuakulturë;

(j) cilësia e ujërave që do përdoren si burime për ujë të pijshëm, ato që në përgjithësi përdoren për banjo ose për akuakulturë, si dhe për prodhimin e molusqeve;

(k) aplikimi i praktikave të njohura mirë për menaxhimin e ujërave me qarkullim të mbyllur të destinuar në përgjithësi për banjo (pishina);

(l) identifikimi dhe rehabilitimi i vendeve veçanërisht të kontaminuara të cilat ndikojnë negativisht në ujëra në kuadrin e këtij Protokollit dhe që kërcënojnë shtimin e sëmundjeve transmetuar nëpërmjet ujit;

(m) efektiviteti i sistemeve për menaxhimin, zhvillimin, mbrojtjen dhe përdorimin e resurseve ujore, duke inkluduar aplikimin e praktikave të mira në kontrollin nga ndotja nga burime të të gjitha llojeve;

(n) frekuenca e publikimit të informacionit mbi cilësinë e ujit të pijshëm të furnizuar dhe ujërave të tjera të përcaktuara në këtë paragraf, në intervalet midis publikimit të informacionit në nenin 7 paragrafi 2.

3. Brenda dy viteve të bërjes Palë, çdo Palë duhet të vendosë dhe publikojë normativat e referuara në paragrafin 2 të këtij neni dhe masat për arritjen e tyre.

4. Atje ku është parashikuar një proces i gjatë implementimi për arritjen e një objekti duhet të vendosen objektiva të ndërmjetme.

5. Në mënyrë që të promovohet arritja e objektivave të referuara në paragrafin 2 të këtij artikulli, Palët:

(a) do të vendosin rregullimet kombëtare ose lokale për koordinimin midis autoriteteve të tyre kompetente;

(b) do të zhvillojnë planet e menaxhimit të ujit në kontekstin ndërkufitar, kombëtar dhe/ose lokal, në bazë të zonave të pellgut ujëmbledhës ose ujërave nëntokësore. Për arritjen e tyre, ato duhet të bëjnë parashikime për pjesëmarrjen publike, në kuadrin e transparencës, dhe duhet të sigurojnë se është marrë në konsideratë rezultati i pjesëmarrjes publike. Plane të tilla duhet të inkludohen në plane, programe ose dokumente të tjera, të cilat janë përpiluar për qëllime të tjera, duke siguruar që ato të mundësojnë publikun të shohë qartë propozimet për arritjen e qëllimeve të referuara në këtë artikull dhe afatet kohore respektive;

(c) do të vendosin dhe mbajnë një kuadër ligjor dhe institucional për monitorimin dhe detyrimin e zbatimit të standardeve për cilësinë e ujit të pijshëm;

(d) do të vendosin dhe mbajnë aranzhimet, kur është e përshtatshme, ato legale dhe institucionale, për monitorimin, promovimin e arritjeve dhe, kur është e nevojshme, imponimin e standardeve dhe niveleve të tjera për të cilat janë vendosur objektiva që referohen në paragrafin 2 të këtij neni.

Neni 7

Rishikimi dhe vlerësimi i progresit

1. Çdo Palë duhet të mbledhë dhe të vlerësojë të dhëna mbi:

(a) progresin e tyre në arritjen e objektivave të referuara në nenin 6 paragrafi 2;

(b) indikatorët që janë përcaktuar për të treguar se sa ky progres ka kontribuar në drejtim të parandalimit, kontrollit ose reduktimit të sëmundjeve që transmetohen nëpërmjet ujit.

2. Secila Palë duhet të publikojë periodikisht rezultatet e mbledhjes dhe vlerësimit të të dhënave. Frekuenca e botimeve të tilla duhet të vendosen nga takimi i Palëve.

3. Secila Palë duhet të sigurojë që rezultatet e analizave të mostrave të ujit dhe shkarkimeve, të kryera për qëllime të mbledhjes së të dhënave, janë disponibël për publikun.

4. Bazuar në mbledhjen dhe vlerësimin e të dhënave, çdo Palë duhet të rishikojë periodikisht progresin e bërë në arritjen e objektivave të referuara në nenin 6 paragrafi 2 dhe të publikojë një vlerësim të këtij progresi. Frekuenca e këtyre vëzhgimeve duhet të vendoset nga takimi i Palëve. Pa paragjykuar për mundësinë e më tepër vëzhgimeve, sipas nenit 6 paragrafi 2 përmbledhja në këtë paragraf duhet të inkludojë një pasqyrë të objektivave të referuara në nenin 6 paragrafin 2, me synim përmirësimin e objektivave në dritën e njohurive teknike dhe shkencore.

5. Çdo Palë, referuar artikulli 17, do të sigurojë për sekretariatit një raport përmbledhës të

të dhënave të mbledhura dhe vlerësimit të progresit të arritur për qarkullim në Palët e tjera. Raporte të tilla do të jenë në përputhje me udhëzimet e vendosura nga Takimi i Palëve. Këto udhëzime duhet të sigurojnë që Palët do të përdorin për këtë qëllim raporte që pasqyrojnë informacionin përkatës të përgatitur për forume të tjera internacionale.

6. Takimi i Palëve do të vlerësojë progresin në implementimin e këtij Protokolli, bazuar në raporte të tilla përmbledhëse.

Neni 8 Sistemet e përgjigjes

1. Çdo Palë do të sigurojë që:

(a) janë vendosur, përmirësuar ose ruajtur sistemet e përgjithshme të survejimit, nacional dhe/ose lokal dhe sistemet e paralajmërimit të shpejtë, të cilat do të:

(i) identifikojnë shpërthimet ose incidentët e sëmundjeve që transmetohen nëpërmjet ujit ose kërcënime nga këto shpërthime apo incidentet, duke inkluduar ato që rezultojnë nga incidentet prej ndotjes së ujit ose ndodhi ekstreme nga moti;

(ii) të japin njoftim të shpejtë dhe të qartë për autoritetet përkatëse publike rreth shpërthimeve të tilla, incidenteve ose kërcënimeve;

(iii) në rastin e ndonjë kërcënimi të dukshëm për shëndetin publik nga sëmundjet që transmetohen nëpërmjet ujit, t'i shpërndahet asaj pjese të publikut që mund të preket, gjithë informacioni që disponohet nga autoritetet publike dhe që mund të ndihmojë publikun të parandalojë ose zbusë rrezikun;

(iv) të bëjë rekomandimet për autoritetet publike përkatëse dhe, kur është e domosdoshme, publikut për aksione parandaluese dhe rregulluese;

(b) planet kombëtare dhe lokale për t'iu përgjigjur shpërthimeve, incidenteve dhe rreziqeve të tilla të jenë të përgatitura në kohën e duhur;

(c) autoritetet publike përkatëse të kenë kapacitetet e nevojshme për t'iu përgjigjur shpërthimeve, incidenteve ose rreziqeve të tilla në përputhje me planet përkatëse të urgjencës.

2. Sistemet e mbikëqyrjes dhe të paralajmërimit të shpejtë, planet e emergjencës dhe kapacitetet e përgjigjes në lidhje me sëmundjet që transmetohen nëpërmjet ujit duhet të kombinohen me problemet e tjera.

3. Brenda tre vjetëve të bërjes Palë, secila Palë duhet të ketë vendosur sistemet e mbikëqyrjes dhe të paralajmërimit të hershëm, planet e emergjencës dhe kapacitetet e përgjigjes, referuar në paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 9 Ndërgjegjësimi i publikut, edukimi, trajnimi, kërkimi dhe zhvillimi e informacioni

1. Palët do të bëjnë hapa në drejtim të rritjes së ndërgjegjësimit të publikut për:

(a) rëndësinë dhe lidhjet midis menaxhimit të ujit dhe shëndetit publik;

(b) të drejtave për ujë dhe detyrimeve përkatëse sipas ligjit për personat fizikë dhe juridikë, në sektorin publik apo privat, si dhe obligimeve morale për të kontribuar në mbrojtjen e mjedisit, të ujit dhe ruajtjen e burimeve ujore.

2. Palët do të promovojnë:

(a) kuptimin e aspekteve të shëndetit publik, nga ata që janë përgjegjës për menaxhimin e ujit, furnizimin me ujë dhe sanitetin; dhe

(b) kuptimin e principeve bazë të menaxhimit të ujit, furnizimit me ujë dhe sanitet nga ata që janë përgjegjës për shëndetin publik.

3. Palët do të inkurajojnë:

(a) kërkimet për zhvillimin e mënyrave me kosto efektive dhe teknikave për parandalimin, kontrollin dhe pakësimin e sëmundjeve që transmetohen përmes ujit;

(b) zhvillimin e sistemit të informacionit të integruar për përpunimin e informacionit rreth tendencave afatgjata, problemeve aktuale dhe atyre të mëparshme, si dhe zgjidhjeve të suksesshme

për ato në fushën e ujit dhe të shëndetit, sigurimin e një informacioni të tillë për autoritetet kompetente.

Neni 10 Informimi i publikut

1. Si shtesë në kuadrin e kërkesave të këtij Protokoll për Palët në publikimin e dokumenteve ose të informacioneve specifike, çdo Palë duhet të bëjë hapa brenda kuadrit legal që të mundësojë disponibilitetin për publikun të një informacioni të tillë dhe, kur është e arsyeshme, të informojnë publikun për diskutimin e:

(a) vendosjes së objektivave dhe afateve për arritjen e synimeve të caktuara dhe zhvillimin e planeve për menaxhimin e ujit, në përputhje me nenin 6;

(b) vendosjes, përmirësimit ose mirëmbajtjes e mbikqyrjes dhe sistemit të hershëm të lajmërimit dhe planeve të emergjencës, në përputhje me nenin 8;

(c) promovimit për ndërgjegjësimin e publikut, edukimin, trajnimin, kërkimin, zhvillimin dhe informacionit, në pajtim me nenin 9.

2. Çdo Palë do të sigurojë që autoritetet publike, në përgjigje të kërkesës për informacione të tjera përkatëse për implementimin e këtij Protokoll, t'i bëjë këto informacione disponibël brenda një kohe të arsyeshme për publikun, brenda kuadrit të legjislacionit kombëtar.

3. Palët do të sigurojnë që informacioni referuar në nenin 7 paragrafi 4 dhe paragrafi 1 i këtij neni do të jetë disponibël për publikun në çdo kohë pa pagesë dhe do të sigurojë pjesëtarëve të publikut për marrjen nga Palët, me pagesë me çmime të arsyeshme, të kopjeve të informacioneve të tilla.

4. Asgjë në këtë Protokoll nuk detyron një autoritet publik të publikojë informacionin ose ta bëjë atë disponibël për publikun nëse:

(a) autoriteti Publik nuk ka informacion;

(b) kërkesa për informacion është e paarsyeshme ose e formuluar në mënyrë të përgjithshme; ose

(c) informacioni i përket materialit në proces ose lidhet me komunikime të brendshme të autoriteteve publike, kur një përjashtim i tillë është përshkruar nga ligjet e vendit ose praktika doganore, duke pasur parasysh interesat publike të ofruara nga informacioni.

5. Ky Protokoll nuk kërkon që një autoritet publik të publikojë informacion ose ta bëjë atë disponibël për publikun nëse ky informacion ndikon negativisht në:

(a) konfidencialitetin e procedurave të autoritetit publik, kur ky konfidencialitet është siguruar me ligjet e vendit;

(b) marrëdhëniet ndërkombëtare, mbrojtjen kombëtare ose sigurimin publik;

(c) aktivitetin e drejtësisë, mundësinë e një personi për të patur një gjykim të drejtë ose mundësinë e autoritetit publik të hetojë një veprimtari të natyrës disiplinore ose kriminale;

(d) konfidencialitetin e informacionit komercial ose industrial, kur ky është i sanksionuar me ligj, në mënyrë që të mbrojë interesin legjitim ekonomik. Brenda këtij kuadri, informacionet përkatëse për shkarkimet dhe çlirimet që ndikojnë në mbrojtjen e mjedisit do të nxjerrin në dritë;

(e) të drejtat përkatëse intelektuale;

(f) konfidencialitetin e të dhënave personale dhe/ose dosjeve në lidhje me një person fizik, kur ky person nuk ka dhënë pëlqimin për nxjerrjen në dritë të informacionit për publikun, kur ky konfidencialitet është siguruar nga ligji i vendit;

(g) interesat e Palës së tretë, e cila ka furnizuar me informacionin e kërkuar pa qenë e obliguar legalisht dhe ku kjo Palë nuk lejon të bëjë publik materialin; ose

(h) mjedisi me të cilin është i lidhur informacioni, siç janë vendet e follenizimit të specieve të rralla.

Rastet e mosdhënies së informacionit, do të interpretohen në një mënyrë të kufizuar, duke marrë në konsideratë interesimet e publikut që lidhen me përdorimin e informacionit lidhur me emisione apo shkarkime në mjedis.

Neni 11

Bashkëpunimi ndërkombëtar

Palët do të bashkëpunojnë dhe të ndihmojnë njëri - tjetrin:

- (a) në veprimtari ndërkombëtare në mbështetje të objektivave të këtij Protokolli;
- (b) sipas kërkesës, në implementimin e planeve lokale dhe kombëtare në zbatim të këtij Protokolli.

Neni 12

Aksione ndërkombëtare të përbashkëta dhe të koordinuara

Në zbatim të nenit 11 nënparagrafi (a), Palët duhet të promovojnë kooperim në veprimtari ndërkombëtare në lidhje me:

(a) zhvillimin e objektivave të përbashkëta, për të cilat është rënë dakord për çështjet që referohen në nenin 6, paragrafi 2;

(b) zhvillimin e indikatorëve për qëllimet e nenit 7 paragrafi 1 (b) për të treguar se deri ku aksionet e sëmundjeve që transmetohen nëpërmjet ujit kanë qenë të suksesshme në parandalimin, kontrollin dhe pakësimin e sëmundjeve të tilla;

(c) vendosjen e sistemeve të përbashkëta të koordinuara për sistemet e survejimit dhe alarmit të hershëm, planeve të emergjencës dhe kapaciteteve të përgjigjes si pjesë ose plotësim të sistemeve nacionale, të mbajtura në përputhje me nenin 8 për qëllime të masave ndaj shpërthimeve dhe incidenteve të sëmundjeve, që transmetohen përmes ujit, dhe kërcënimeve serioze të shpërthimeve apo incidenteve, veçanërisht nga uji i ndotur ose ndodhive të një moti ekstrem;

(d) ndihma reciproke në përgjigje të shpërthimeve dhe incidenteve të sëmundjeve që transmetohen përmes ujit dhe kërcënimeve të rrezikshme të shpërthimeve apo incidenteve, veçanërisht nga ndotjet e ujit apo ndodhi të një moti ekstrem;

(e) zhvillimi i sistemeve të informacionit të integruar dhe bankës së të dhënave, shkëmbim informacioni dhe këmbimet e eksperiencës dhe njohurive teknike e legale;

(f) njoftim i shpejtë dhe i qartë nga autoritet kompetente të një Pale me autoritet korresponduese të Palëve të tjera që mund të ndikohen nga:

(i) shpërthime dhe incidente të sëmundjeve që transmetohen përmes ujit, dhe

(ii) kërcënime të rrezikshme të shpërthimeve apo incidenteve të cilat janë identifikuar;

(g) shkëmbim të informacionit për mënyrat efikase të shpërndarjes në publik të informacionit për sëmundjet që transmetohen përmes ujit.

Neni 13

Bashkëpunimi në lidhje me ujërat ndërkufitare

1. Kur Palët kufizohen me të njëjtat ujëra ndërkufitare, për plotësimin e detyrimeve të tyre të tjera sipas neneve 11 dhe 12, ato do të koeporojnë dhe, kur të jetë e nevojshme, do të ndihmojnë njëri - tjetrin për të parandaluar, kontrolluar dhe pakësuar efektet e sëmundjeve që transmetohen përmes ujit. Veçanërisht ato do të:

(a) shkëmbejnë informacion dhe njohuritë për ujërat ndërkufitare dhe problemet e risqet që ato prezantojnë së bashku me Palët e tjera që ndajnë të njëjtat ujëra;

(b) përpiqen të vendosin me Palët e tjera që ndajnë të njëjtat ujëra ndërkufitare; planet e menaxhimit të përbashkëta ose të koordinuara të ujit, në pajtim me nenin 6 paragrafi 5 (b), sistemet e mbikëqyrjes, të njoftimit të hershëm dhe planet e emergjencës në pajtim me nenin 8 paragrafi 1, për t'iu përgjigjur shpërthimeve dhe incidenteve të sëmundjeve që transmetohen përmes ujit dhe kërcënimeve të rrezikshme nga këto episode, veçanërisht incidentet nga uji i ndotur ose ndodhitë e një moti të keq;

(c) bazuar në reciprocitetin dhe barazinë, miratojnë marrëveshjet ndërmjet tyre dhe rregulla të tjera, përsa i përket ujërave ndërkufitare për të eliminuar ndonjë kontradiktë, me principet bazë të këtij Protokolli dhe të përcaktojnë marrëdhëniet e tyre reciproke dhe drejtimit lidhur me qëllimet e këtij Protokolli;

(d) konsultojnë njëri-tjetrin, për kërkesa të njërit prej tyre, për çdo efekt negativ të rëndësishëm në shëndetin human që mund të përbëjë çdo sëmundje që transmetohet përmes ujit.

2. Kur Palët e interesuara janë Palë në Konventë, kooperimi dhe bashkëpunimi, për efektet ndërkuftare të sëmundjeve që transmetohen përmes ujit, të cilat kanë ndikim ndërkuftar, duhet të zhvillohet në pajtim me klauzolat e Konventës.

Neni 14

Mbështetja ndërkombëtare për aksione kombëtare

Kur koeperojnë dhe ndihmojnë njëri - tjetrin në implementimin e planeve lokale dhe kombëtare në vijim të nenit 11 nënparagrafi (b) Palët do të marrin, veçanërisht, në konsideratë mënyrat se si ato do të ndihmojnë për të promovuar:

(a) përgatitjen e planeve për menaxhimin e ujit në kontekstin ndërkuftar, kombëtar dhe/ose lokal dhe të skemave për përmirësimin e furnizimit me ujë dhe sanitet;

(b) përmirësimin e formulimit të projekteve, sidomos projekteve për infrastrukturën, në zbatim të planeve dhe skemave të tilla, që lehtësojnë aksesin në burime financimi;

(c) ekzekutimin efikas të projekteve të tilla;

(d) vendosjen e sistemeve për vëzhgimin dhe njoftimin e hershëm, planeve të emergjencës dhe kapaciteteve të përgjigjes në lidhje me sëmundjet që transmetohen përmes ujit;

(e) përgatitjen e legjislacionit që nevojitet për të mbështetur implementimin e këtij Protokolli;

(f) edukimin dhe trajnimin e stafit teknik kryesor;

(g) kërkimin për zhvillimin e mënyrave dhe teknikave me kosto efektive për prevenimin, kontrollin dhe reduktimin e sëmundjeve që transmetohen përmes ujit;

(h) operimin e rrjeteve efektive për monitorimin dhe vlerësimin e kushteve dhe cilësisë së shërbimeve që lidhen me ujin dhe zhvillimin e sistemeve të integruara dhe bankës së të dhënave;

(i) arritjen e sigurisë së cilësisë për monitorimin e aktiviteteve, përfshirë krahasimin midis laboratorëve.

Neni 15

Shqyrtimi i detyrimeve

Palët duhet të shqyrtojnë pajtimin e Palëve me klauzolat e këtij Protokolli, në bazë të rishikimeve dhe vlerësimeve të referuara në nenin 7. Rregullimet multilaterale të një natyre jo konfrontuese, jokritike dhe konsultative për shqyrtimin e detyrimeve duhet të përcaktohen nga Palët në takimin e tyre të parë. Këto rregullime duhet të lejojnë për një pjesëmarrje të përshtatshme të publikut.

Neni 16

Takimi i Palëve

1. Takimi i parë i Palëve duhet të mbledhet jo më vonë se tetëmbëdhjetë muaj pas datës së hyrjes në fuqi të këtij Protokolli.

Më pas, takimet e zakonshme do të mbahen në intervale të rregullta që do të përcaktohen nga Palët, por të paktën çdo tre muaj, veç rasteve kur janë të nevojshme aktivitete të tjera për arritjen e qëllimeve të paragrafit 2 të këtij neni. Palët mund të mbajnë një takim të jashtëzakonshëm, në qoftë se ato vendosin gjatë takimeve të zakonshme ose me kërkesën me shkrim të çdo Pale, duke siguruar që brenda gjashtë muajve që iu është komunikuar të gjitha Palëve, kërkesa të përkrahet së paku nga një e treta e Palëve.

2. Kur është e mundur, takimet e zakonshme të Palëve do të mbahen bashkë me takimet e Palëve në Konventë.

3. Në takimet e tyre, Palët do të mbajnë në shqyrtim të vazhdueshëm implementimin e këtij Protokolli, dhe për këtë qëllim do të:

(a) do të rishikojnë politikat për përpjekje metodologjike për parandalimin, kontrollin dhe pakësimin e sëmundjeve që transmetohen përmes ujit, të promovojnë afrimin e tyre dhe të forcojnë kooperimin ndërkombëtar dhe ndërkufitar në pajtim me nenin 11,12,13 dhe 14;

(b) do të vlerësojnë progresin në implementimin e këtij Protokollit, në bazë të informacionit të siguruar nga Palët në pajtim me udhëzimet e caktuara nga Takimi i Palëve. Këto udhëzime duhet të shmangin dublimin e përpjekjeve në raportimin e kërkesave;

(c) do të jenë të informuar me progresin e bërë në implementimin e Konventës;

(d) do të shkëmbejnë informacion nga Takimet e Palëve në Konventë dhe të marrin në konsideratë mundësitë për aksione të përbashkëta me të;

(e) do të kërkojnë, kur është e mundur, shërbimet e organizmave përkatëse të Komisionit Ekonomik për Europën dhe Komitetit Rajonal për Europën të Organizatës Botërore të Shëndetësisë;

(f) do të përcaktojnë modalitetet për pjesëmarrjen e organizmave të tjera kompetente ndërkombëtare qeveritare dhe joqeveritare, në të gjitha takimet dhe aktivitetet e tjera për arritjen e qëllimeve të këtij Protokollit;

(g) do të marrin në konsideratë nevojën për parashikime të mëtejshme mbi të drejtën për informacion, pjesëmarrjen publike në vendim-marrje dhe të drejtën e publikut në gjykim dhe shqyrtim administrativ brenda kuadrit të këtij Protokollit, në dritën e eksperiencës së fituar për këto probleme në forume të tjera ndërkombëtare;

(h) do të përcaktojnë një program pune, duke përfshirë projektet që do të kryhen në lidhje me këtë Protokoll dhe Konventën dhe të ngrëjë organizmat që nevojiten për implementimin e këtij programi pune;

(i) do të marrin në konsideratë dhe adaptojnë udhëzimet dhe rekomandimet që promovojnë implementimin e parashikimeve të këtij Protokollit;

(j) do të marrin parasysh në takimin e parë dhe me konsensus, miratojnë rregullat e procedurës të takimeve. Këto rregulla duhet të përfshijnë klauzola për të promovuar një kooperim të harmonishëm me takimet e Palëve me Konventën;

(k) do të marrin në konsideratë dhe miratojnë propozime për amendamente të këtij Protokollit;

(l) do të marrin parasysh dhe ndërmarrin çdo aksion shtesë që mund të kërkohej për arritjen e qëllimeve të këtij Protokollit.

Neni 17 Sekretariati

1. Sekretariati Ekzekutiv i Komisionit Ekonomik për Europën dhe Drejtori Rajonal i Zyrës Rajonale për Europën i Organizatës Botërore të Shëndetësisë do të kryejë shërbimet e sekretariatit për këtë Protokoll si vijon:

(a) Thërret dhe përgatit takimet e Palëve.

(b) Transmeton tek Palët raporte dhe informacione të tjera të marra në pajtim me klauzolat e këtij Protokollit.

(c) Kryen funksione të tjera të përcaktuara nga takimi i Palëve në bazë të burimeve disponibël.

2. Sekretariati Ekzekutiv i Komisionit Ekonomik për Europën dhe Drejtori Rajonal i Zyrës Rajonale për Europën i Organizatës Botërore të Shëndetësisë:

(a) do të përcaktojnë me hollësi detyrat e secilit në një Memorandum Mirëkuptimi dhe do të informojnë respektivisht në Takimin e Palëve;

(b) do të raportojnë në mbledhjen e Palëve për elementet dhe modalitetet për kryerjen e programeve të punës referuar nenit 16 paragrafi 3.

Neni 18
Amendamente në Protokoll

1. Çdo Palë mund të propozojë amendamente në këtë Protokoll.
2. Propozimet për amendamente në këtë Protokoll duhet të merren në konsideratë në takimet e Palëve.
3. Teksti i çdo amendamenti të propozuar në këtë Protokoll duhet të paraqitet me shkrim në sekretariat, i cili komunikon me të gjitha Palët, së paku nëntëdhjetë ditë përpara takimit që është caktuar për miratim.
4. Çdo amendament në këtë Protokoll do të miratohet me konsensusin e përfaqësuesve të Palëve prezent në takim. Amendamenti i miratuar duhet të komunikohet nga sekretariati në Sekretari, i cili duhet ta dërgojë në të gjitha Palët për pranimin nga ana e tyre. Amendamenti hyn në forcë për Palët që e kanë pranuar atë, në ditën e nëntëdhjetë pas datës në të cilën dy të tretat e këtyre e Palëve kanë depozituar në Sekretari instrumentet e tyre të pranimin të amendamentit. Amendamenti për çdo Palë tjetër do të hyjë në forcë në ditën e nëntëdhjetë pas datës në të cilën Pala ka depozituar instrumentet e saj të pranimin të amendamentit.

Neni 19
E drejta për të votuar

1. Me përjashtim të asaj çka është parashikuar në paragrafin 2 të këtij neni, çdo Palë duhet të ketë një votë.
2. Organizatat ekonomike rajonale të integruara për çështjet brenda kompetencave të tyre, duhet të ushtrojnë të drejtën e tyre për të votuar me një numër votash të barabarta me numrin e anëtarëve të shteteve që janë Palë. Këto organizata nuk mund të ushtrojnë të drejtën e tyre për të votuar në qoftë se e ushtrojnë anëtarët e Shtetit të tyre dhe e kundërta.

Neni 20
Zgjidhja e konflikteve

1. Në qoftë se lind një konflikt midis dy ose më shumë Palëve për interpretimin ose aplikimin e këtij Protokoll, ato duhet të kërkojnë një zgjidhje me negociata ose me ndonjë mënyrë tjetër të zgjidhjes së konfliktit të pranueshme për Palët në konflikt.
2. Kur nënshkruhet, ratifikohet, pranohet, aprovohet ky Protokoll, ose në çdo kohë më vonë, çdo Palë duhet të deklarojë me shkrim në Sekretari që, për një konflikt të pazgjidhur në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, ajo pranon një nga mënyrat që pasojnë për zgjidhjen e konfliktit si detyrim në lidhje me çdo Palë që pranon të njëjtin obligim:
 - (a) kur Palët janë Palë në Konventë dhe kanë pranuar një detyrim në lidhje me njëri - tjetrin ose të dy mënyrat e zgjidhjes së konfliktit të parashikuara në Konventë, zgjidhja e konfliktit bëhet në pajtim me parashikimet e Konventës për zgjidhjen e konflikteve që lindin në lidhje me Konventën;
 - (b) në çdo rast tjetër, paraqitja e konfliktit do të bëhet në Trupin Gjykses Ndërkombëtar, në qoftë se Palët bien dakord për arbitrazh ose forma të tjera të zgjidhjes së konfliktit.

Neni 21
Nënshkrimi

Ky Protokoll do të hapet për nënshkrim në Londër më 17 qershor 1999 me rastin e Konferencës së Tretë të Ministrave për Mjedisin dhe Shëndetin dhe paskëtaj në Qendrën e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork deri më 18 qershor 2000, për Shtetet anëtare të Komisionit Ekonomik për Europën, për Shtetet anëtare të Komunitetit Rajonal për Europë të Organizatës Botërore të Shëndetësisë, për Shtetet që kanë një status konsultativ me Komisionin Ekonomik për Europën në pajtim me paragrafin 8 të Rezolutës 36 (IV) të Këshillit Social dhe Ekonomik të 28 Marsit 1947 dhe për organizatat e integritit ekonomik rajonal të përbëra nga anëtarë të shteteve sovraane të

Komisionit Ekonomik për Europën ose anëtare të Komitetit Rajonal për Europën të Organizatës Botërore të Shëndetësisë, tek të cilat Shtetet anëtare i kanë transferuar kompetencat mbi çështjet që rregullohen nga ky Protokoll, duke përfshirë kompetencat për të hyrë në tratativa për këto probleme.

Neni 22

Ratifikimi, pranimi, aprovimi dhe hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll do të jetë subjekt për ratifikim, pranim ose aprovim nga Shtetet nënshkruese që janë Palë dhe organizatat ekonomike të integruara rajonale.

2. Ky Protokoll do të jetë i hapur për hyrjen në fuqi nga Shtetet dhe organizatat e referuara në nenin 21.

3. Çdo organizatë, referuar në nenin 21 që bëhet Palë, pa qenë Palë asnjë nga Shtetet anëtare të saj, duhet të jetë e lidhur me të gjitha obligimet e këtij Protokoll. Në rastin e organizatave të tilla, ku një apo më shumë nga Shtetet anëtare janë Palë, Organizata dhe Shtetet anëtare do të vendosin për përgjegjësitë e tyre respektive për kryerjen e obligimeve që kanë sipas këtij Protokoll. Në raste të tilla, Organizata e Shteteve anëtare nuk do t'iu jepet e drejta e ushtrimit, të drejtave sipas këtij Protokoll njëkohësisht.

4. Në instrumentet e tyre të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes në fuqi, organizatat ekonomike të integruara rajonale, referuar në nenin 21 duhet të deklarojnë shkallën e kompetencave të tyre në lidhje me çështjet që përmban ky Protokoll. Këto organizata duhet të informojnë, gjithashtu, Sekretarinë për çdo modifikim të rëndësishëm në shkallën e kompetencave të tyre.

5. Instrumentet e ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes në fuqi duhet të depozitohen në Sekretarinë e Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara.

Neni 23

Hyrja në forcë

1. Ky Protokoll do të hyjë në forcë në ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të të gjashtëmbëdhjetit instrument të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes në fuqi.

2. Për qëllimet e paragrafit 1 të këtij neni, instrumenti i depozituar nga çdo organizatë ekonomike të integruar rajonale nuk do të llogaritet si shtesë pas atyre të depozituara nga Shteti anëtar i kësaj organizate.

3. Për çdo Shtet ose organizatë refruar në nenin 21 që ratifikon, pranon ose aprovon këtë Protokoll ose e miraton pas depozitimit të instrumentit të gjashtëmbëdhjetë të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes në forcë, Protokoll do të hyjë në forcë në ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të instrumenteve të ratifikimit, pranimit, aprovimit prej shteteve ose dhe organizatave të tilla.

Neni 24

Tërheqja

Në çdo kohë, pas tri viteve ku ky Protokoll ka hyrë në forcë për një Palë, ajo Palë mund të tërhiqet nga Protokoll duke dhënë njoftim me shkrim në Sekretari. Kjo tërheqje do të ketë efekt në ditën e nëntëdhjetë pas marrjes nga Sekretaria.

Neni 25

Sekretaria

Sekretaria e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara mund të veprojë si Sekretari për këtë Protokoll.

Neni 26
Tekstet origjinale

Originali i këtij Protokoll, nga të cilat tekstet anglisht, frëngjisht, gjermanisht dhe rusisht janë barazisht autentike, do të depozitohen në Sekretarinë e Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara.

Në dëshmi të nënshkruesve të mëposhtëm dhe të autorizuar për këtë, kanë nënshkruar këtë Protokoll.

Bërë në Londër, ditën e 18 të qershorit të njëmijë e nëntëqind e nëntëdhjetë e nëntë.

Nevoja për një iniciativë ndërkombëtare mbi ujin dhe shëndetin u identifikua nga Komiteti European për Mjedisin dhe Shëndetin (EEHC) në 1996.

Një konsultim ekspertësh u mbajt më 1997 nga OBSH-ja, e cila rekomandoi një iniciativë të një natyre detyruese. Gjithashtu më 1997, EEHC ftoi OBSH-në dhe Komisionin Ekonomik të Kombeve të Bashkuara për Europën (UN/ECE) që të përgatisnin propozimet për Konferencën e Tretë Ministeriale për Mjedisin dhe Shëndetin, dhe Hungaria pranoi të jetë vendi drejtues. Në 1997 u formua një Grup për përgatitjen e draftit të projektit. Në një konsultim ndërshtetëror të përfaqësuesve të Shteteve Anëtare në Rajonin European të OBSH-së, UN/ECE dhe Komisionit European, të mbajtur më 1998, u vendos që të përgatitet një Protokoll për Konventën e Komisionit Ekonomik të Kombeve të Bashkuara UN/ECE për Mbrojtjen dhe Përdorimin e Rrjedhave Ujore Ndërkufitare dhe Liqeneve Ndërkombëtare (1992). U mbajtën dy takime ndërqeveritare për të përfunduar tekstin, secili i paraprirë nga takimet me grupin e përgatitjes së draftprojektit, duke inkluduar edhe organizata joqeveritare. Një monografi mbi ujin dhe shëndetin, e përgatitur nga Agjencia Europiane për Mjedisin, është disponibël si një dokument bazë.

Përveç burimeve të siguruara nga UN/ECE, OBSH-ja falenderon thellësisht mbështetjen nga Qeveria Hungareze dhe Agjencia Europiane e Mjedisit, dhe kontributin e dhënë nga përfaqësuesit e Shteteve Anëtare dhe organizatat të cilat morën pjesë në grupin e përgatitjes së draftit të projektit për Protokollin.

L I G J
Nr.8850, datë 27.12.2001

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “KONVENTËN PËR NDALIMIN E AKTEVE TË PALIGJSHME KUNDËR SIGURISË SË LUNDRIMIT DETAR” DHE NË “PROTOKOLLIN PËR NDALIMIN E AKTEVE TË PALIGJSHME KUNDËR SIGURISË SË PLATFORMAVE FIKSE, TË VENDOSURA NË SHELFIN KONTINENTAL”

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Konventën për ndalimin e akteve të paligjshme kundër sigurisë së lundrimit detar” dhe në “Protokollin për ndalimin e akteve të paligjshme kundër sigurisë së platformave fikse, të vendosura në Shelfin Kontinental” të 10 marsit 1988.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3211, datë 31.12.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

KONVENTA

PËR NDALIMIN E AKTEVE TË PALIGJSHME KUNDËR SIGURISË SË LUNDRIMIT DETAR

Shtetet Palë në këtë Konventë:

- Duke pasur në mendje qëllimet dhe parimet e Kartës së Kombeve të Bashkuara lidhur me ruajtjen e paqes dhe sigurimin ndërkombëtar, nxitjen e marrëdhënieve miqësore dhe bashkëpunimin midis Shteteve,

- Duke njohur në veçanti se çdo njeri ka të drejtën e jetës, lirisë dhe sigurisë së personit, siç parashikohet në Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut dhe Konventën Ndërkombëtare mbi të Drejtat Civile dhe Politike,

- Thellësisht të shqetësuar për shkallëzimin e përbotshëm të akteve të terrorizmit në të gjitha format e tij, që rrezikojnë liritë themelore dhe dëmtojnë rëndë dinjitetin e qënieve njerëzore,

- Duke pasur parasysh se aktet e paligjshme kundër sigurisë së lundrimit detar rrezikojnë sigurinë e personave dhe pasurisë, ndikojnë shumë në funksionimin e shërbimeve detare dhe minojnë besimin e popujve të botës në sigurinë e lundrimit detar,

- Duke marrë në konsideratë se ndodhja e akteve të tilla përbën një çështje me shqetësim të madh për komunitetin ndërkombëtar në tërësi,

- Duke qenë të bindur për nevojën urgjente të zhvillimit të bashkëpunimit ndërkombëtar midis shteteve në hartimin dhe adaptimin e masave efikase dhe praktike për parandalimin e të gjitha akteve të paligjshme kundër sigurisë së lundrimit detar dhe ndjekjen ligjore dhe dënimit e shkaktarëve të tyre,

- Duke kujtuar Rezolutën 40/61 të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara të datës 9 dhjetor 1985, që ndër të tjera, "nxit të gjitha Shtetet në mënyrë të njëanshme dhe në bashkëpunim dhe me Shtete të tjera, si dhe me organet përkatëse të Kombeve të Bashkuara për të kontribuar në eliminimin gradual të shkaqeve që mbështesin terrorizmin ndërkombëtar dhe për t'i kushtuar vëmendje të veçantë të gjitha situatave, duke përfshirë kolonializmin, racizmin dhe situata të tjera që shkaktojnë dhunimet në masë dhe flagrante të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut dhe ato që shkakton pushtimi i huaj, të cilat mund të bëhen shkak për terrorizmin ndërkombëtar dhe mund të rrezikojnë paqen dhe njeriun ndërkombëtar",

- Duke kujtuar më tej se Rezoluta 40/61 "dënon në mënyrë të qartë si kriminale të gjitha aktet, metodat dhe praktiket e terrorizmit të kryera kudo dhe nga kushdo, përfshirë dhe ato që rrezikojnë marrëdhëniet midis Shteteve dhe sigurinë e tyre",

- Duke kujtuar gjithashtu se me Rezolutën 40/61 Organizata Detare Ndërkombëtare u ftua "të studiojë problemin e terrorizmit jashtë Shtetit ose kundër anijeve me synimin e dhënies së rekomandimeve për masat përkatëse",

- Duke patur në mendje Rezolutën A 584 (14) të datës 20 nëntor 1985, të Asamblesë të Organizatës Detare Ndërkombëtare, që bënte thirrje për shtimin e masave për të parandaluar aktet e paligjshme që kërcënojnë sigurinë e anijeve dhe sigurinë e pasagjerëve dhe ekuipazheve të tyre,

- Duke parë se aktet e ekuipazheve, të cilat i nënshtrohen disiplinës normale në bordin e anijes, janë jashtë fushës së veprimit të kësaj Konvente,

- Duke afirmuar dëshirën për rregullat dhe standardet e monitorimit që lidhen me parandalimin dhe kontrollin e akteve të paligjshme kundër anijeve dhe personave në bordin e anijeve, me qëllimin e azhurnimit të tyre si të nevojshme dhe në këtë kuptim i kushton vëmendje masave për parandalimin e akteve të paligjshme kundër pasagjerëve dhe ekuipazheve në bordin e

anijeve, të rekomanduara nga Komuniteti i Sigurisë Detare të Organizatës Detare Ndërkombëtare,

- Duke afirmuar më tej se çështjet që nuk rregullohen me anë të kësaj Konvente vazhdojnë të rregullohen nga normat dhe parimet e së drejtës ndërkombëtare të përgjithshme,

- Duke njohur (ditur) nevojën e të gjitha Shteteve, në luftimin e akteve të paligjshme kundër sigurisë së lundrimit detar për të përmbushur me përpikmëri rregullat dhe parimet e ligjit ndërkombëtar të përgjithshëm,

Neni 1

Kanë rënë dakord si më poshtë:

Për qëllimet e kësaj Konvente, "anije" nënkupton një anije të çfarëdo tipi qoftë, që nuk ndodhet në mënyrë të përhershme (përgjithmonë) në fundin e detit, që përfshin mjetet e lehta të lundrimit të mbështetura në mënyrë dinamike, mjetet zhytëse ose ndonjë mjet tjetër lundrimi.

Neni 2

1. Kjo Konventë nuk zbatohet për:

- a) një anije lufte; ose
 - b) një anije që zotërohet ose drejtohet nga një Shtet, kur përdoret si mjet ndihmës detar ose për qëllime doganore ose policore; ose
 - c) një anije që është tërhequr nga lundrimi ose e vendosur nën ruajtje.
2. Asgjë në këtë Konventë nuk ndikon në imunitetet e anijeve të luftës dhe anijeve të tjera qeveritare që përdoren për qëllime jokomerciale.

Neni 3

1. Çdo person kryen një shkelje nëse, në mënyrë të paligjshme dhe me qëllim:

- a) kap ose ushtron kontroll mbi një anije me anën e forcës ose të kërcënimit të saj ose ndonjë forme tjetër kërcënimi; ose
- b) kryen një akt dhune kundër një personi në bordin e një anijeje, duke rrezikuar lundrimin e sigurtë të asaj anijeje; ose
- c) shkatërron një anije ose shkakton dëmtim të një anijeje ose të ngarkesës së saj, duke rrezikuar lundrimin e sigurtë të asaj anijeje; ose
- d) vendos ose nxit që të vendoset në një anije, me anë të çfarëdo mjeti, një pajisje ose substancë, e cila mund ta shkatërrojë anijen ose t'i shkaktojë dëmtime asaj anijeje ose ngarkesës së saj, që rrezikojnë ose mund të rrezikojnë lundrimin e sigurtë të asaj anijeje; ose
- e) shkatërron ose dëmton rëndë lehtësirat e lundrimit detar ose ndërhyr seriozisht në funksionimin e tyre, në qoftë se ndonjë akt i tillë mund të rrezikojë lundrimin e sigurtë të një anijeje; ose
- f) jep informacion të cilin ai e di që është jo i vërtetë duke rrezikuar si rrjedhim lundrimin e sigurtë të një anijeje ose;
- g) plagos ose vret ndonjë person për të kryer ose për të tentuar të kryejë ndonjërin prej shkeljeve të përcaktuara në nënparagrafet nga (a) deri tek (f).

2. Çdo person kryen gjithashtu një shkelje nëse:

- a) tenton të kryejë ndonjë nga shkeljet e përcaktuara në paragrafin 1; ose
- b) ka lidhje me kryerjen e ndonjërit prej shkeljeve të përcaktuara në paragrafin 1 të kryera nga ndonjë person ose është ndryshe bashkëpunëtor i një personi që kryen një shkelje të tillë; ose
- c) kërcënon me, ose pa kusht, siç parashikohet në normat e së drejtës ndërkombëtare, me synim detyrimin e një personi fizik ose juridik për të kryer ose për të moskryer një akt të caktuar; për të kryer ndonjë nga shkeljet e përcaktuara në paragrafin 1 nënparagrafet (b), (c) dhe (e) në qoftë se ai kërcënim mund të rrezikojë lundrimin e sigurtë të anijes në fjalë.

Neni 4

1. Kjo Konventë zbatohet nëse anija po lundron ose është programuar të lundrojë në, midis ose nga ujërat përtej limitit të jashtëm të ujërave të detit territorial të një Shteti të vetëm, ose kufijtë ndarës të detit të tij territorial me Shtetet fqinjë.

Në rastet kur kjo Konventë nuk vepron sipas paragrafit 1, ajo, sidoqoftë, vepron kur cenesi ose tentatori gjendet në territorin e një Shteti Palë tjetër nga Shteti të cilit i referohet paragrafi 1.

Neni 5

Çdo Shtet Palë duhet t'i bëjë shkeljet e parashikuara në nenin 3 të dënueshme, duke parashikuar dënime të përshtatshme, të cilat duhet të kenë parasysh natyrën e rëndë të këtyre shkeljeve.

Neni 6

1. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të vendosur juridiksionin e tij mbi shkeljet e përcaktuara në nenin 3 kur shkelja kryhet:

a) kundër ose në bordin e një anijeje që mban flamurin e Shtetit në kohën që kryhet shkelja; ose

b) në territorin e atij Shteti, që përfshin dhe ujërat e tij territoriale; ose

c) nga një shtetas i atij Shteti.

2. Një Shtet Palë mund të vendosë gjithashtu juridiksionin e tij mbi ndonjë shkelje të tillë kur:

a) ajo kryhet nga një person pa shtetësi, rezidenca e përhershme e të cilit është në atë Shtet; ose

b) gjatë kryerjes së tij kapet, kërcënohet, plagoset ose vritet një shtetas i atij Shteti; ose

c) ai kryhet në një përpjekje për ta detyruar atë Shtet të kryejë ose të abstenojë në kryerjen e ndonjë akti.

3. Çdo Shtet Palë, që ka vendosur juridiksionin e përmendur në paragrafin 2, duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm të Organizatës Ndërkombëtare Detare (këtu i referuar më pas si Sekretari i Përgjithshëm).

Në qoftë se më vonë një Shtet i tillë Palë e anulon atë juridiksion, ai duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm.

4. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të vendosur juridiksionin e tij mbi shkeljet e përcaktuara në nenin 3, në rastet ku shkelësi i pretenduar është i pranishëm në territorin e tij dhe ai nuk e ekstradon atë në ndonjë nga Shtetet Palë, që kanë vendosur juridiksionin e tyre në përputhje me paragrafet 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 7

1. Duke qenë të bindur se rrethanat janë të përmbushura, çdo Shtet Palë, në territorin e të cilit shkelësi ose shkelësi i pretenduar është i pranishëm, duhet, në përputhje me ligjin e tij, ta mbajë nën arrest ose të marrë masa të tjera për të siguruar praninë e tij për një kohë të tillë që është e nevojshme për të bërë të mundur ndërhyrjen në çdo proces gjykimi ose ekstradimi.

2. Një Shtet i tillë duhet, menjëherë, të bëjë një hetim paraprak mbi faktet në përputhje me legjislacionin e tij.

3. Çdo person, lidhur me të cilin merren masat e shpjeguara në paragrafin f, duhet t'i jepet e drejta:

a) të komunikojë pa vonesë me përfaqësuesin përkatës më të afërt të Shtetit i të cilit ai është shtetas ose që ndryshe ka të drejtën të vendosë një komunikim të tillë ose në qoftë se ai është person pa shtetësi, Shtetin në territorin e të cilit ai ka rezidencën e tij të zakonshme;

b) të vizitohet nga një përfaqësues i atij Shteti.

4. Të drejtat e parashikuara në paragrafin 3 duhet të ushtrohen në përputhje me ligjet dhe rregullat e Shtetit në territorin e të cilit shkelësi ose shkelësi i pretenduar është i pranishëm; sipas klauzolës së ligjit dhe rregullat në fjalë duhet të bëjnë të mundur veprimin e plotë të qëllimeve, për të cilat janë synuar të drejtat e akorduara sipas paragrafit 3.

5. Kur një Shtet Palë, në përputhje me këtë nen, ka vendosur një person nën arrest, ai duhet të njoftojë menjëherë shtetet, që kanë vendosur juridiksionin sipas nenit 6 paragrafi 1, dhe në qoftë se ai e konsideron atë të këshillueshme, ndonjë Shtet tjetër të interesuar për faktin që një person i tillë është nën arrest dhe për rrethanat që garantojnë ndalimin e tij. Shteti që bën hetimin paraprak të shpjeguar në paragrafin 2 të këtij neni duhet t'i njoftojë menjëherë rezultatet e tija Shteteve në fjalë dhe duhet të tregojë nëse ai synon të ushtrojë juridiksionin e tij.

Neni 8

1. Kapiteni i një anijeje të një Shteti Palë ("Shteti i flamurit") mund t'ia dorëzojë autoriteteve të ndonjë Shteti Palë ("Shteti marrës") ndonjë person për të cilin ai ka shkaqe të arsyeshme të besojë se ka kryer një nga shkeljet e përcaktuara në nenin 3.

2. Shteti flamur duhet të sigurojë se kapiteni i anijes së tij është i detyruar, kudo që është e praktikueshme dhe në qoftë se është e mundur para hyrjes në ujërat territoriale të Shtetit marrës, se ka në bord ndonjë person të cilin synon ta dorëzojë në përputhje me paragrafin 1, t'i japë njoftim autoriteteve të Shtetit marrës për synimin e dorëzimit të një personi të tillë dhe arsyet për këtë.

3. Shteti marrës duhet të pranojë dorëzimin, përveç rastve ku ka arsye të mendojë se Konventa nuk është e zbatueshme për aktet që shkaktojnë dorëzimin dhe duhet të procedojë në përputhje me klauzolat e nenit 7.

Çdo refuzim për të pranuar një dorëzim duhet të shoqërohet me një deklaratë për arsyet e refuzimit.

4. Shteti flamur duhet të sigurojë se kapiteni i anijes së tij është i detyruar të sigurojë autoriteteve të Shtetit marrës faktet nën zotërimin e kapitenit që lidhet me shkeljen e pretenduar.

5. Një Shtet marrës, që ka pranuar dorëzimin e një personi sipas paragrafit 3, mund, sipas radhës, t'i kërkojë Shtetit flamur se duhet të marrë në konsideratë ndonjë kërkesë të tillë dhe, në qoftë se ai pranon kërkesën, ai duhet të procedojë sipas nenit 7. Në qoftë se Shteti flamur refuzon një kërkesë, ai duhet t'i japë Shtetit marrës një deklaratë me arsyet për këtë.

Neni 9

Asgjë në këtë Konventë nuk duhet të ndikojë në ndonjë farë mënyre në rregullat që lidhen me kompetencën e Shteteve për të ushtruar juridiksionin e hetimit ose të detyrimit në bordin e anijeve që nuk kanë flamurin e tyre.

Neni 10

1. Shteti Palë, në territorin e të cilit gjendet shkelësi ose ai që ka tentuar, duhet, në rastet në të cilat zbatohet neni 6 në qoftë se ai nuk e ekstradon atë, të detyrohet pa përjashtim cilido qoftë ai, pavarësisht nëse shkelja është kryer në territorin e tij ose jo, t'ia dorëzojë rastin pa vonesë autoriteteve të tij kompetente për qëllim procedimi sipas ligjeve të atij Shteti. Këto autoritete duhet të marrin vendimin e tyre në të njëjtën mënyrë si në rastin e ndonjë shkeljeje tjetër të natyrës së rëndë, sipas ligjeve të atij Shteti.

2. Çdo personi, lidhur me të cilin po kryhen procedurat në lidhje me ndonjë nga shkeljet e përcaktuara në nenin 3, duhet t'i garantohet trajtimi i drejtë në të gjitha fazat e procedurave, përfshirë gëzimin e të gjitha të drejtave dhe garancive për procedura të tilla me anë të ligjit të Shtetit në territorin e të cilit ai është i pranishëm.

Neni 11

1. Shkeljet e përcaktuara në nenin 3 duhet të përcaktohen për t'i përfshirë si shkelje të ekstradueshme në ndonjë traktat ekstradimi që ekziston midis ndonjërit prej Shteteve Palë. Shtetet Palë marrin përsipër të përfshijnë shkelje të tilla si shkelje të ekstradueshme në çdo traktat për të përfunduar midis tyre.

2. Në qoftë se një Shtet Palë, që bën ekstradimin e kushtëzuar bazuar në ekzistencën e një traktati, merr një kërkesë për ekstradim nga një Shtet tjetër Palë, me të cilin nuk ka asnjë traktat ekstradimi, duhet të konsiderojë këtë Konventë si bazë ligjore për ekstradim lidhur me shkeljet e përcaktuara në nenin 3. Ekstradimi duhet t'i nënshtrohet kushteve të tjera që jepen nga ligji i Shtetit Palë të lutur.

3. Shtetet Palë, që nuk e bëjnë ekstradimin të kushtëzuar me ekzistencën e një traktati, duhet të njohin shkeljet e përcaktuara në nenin 3 si shkelje të ekstradueshme midis tyre, sipas kushteve të dhëna nga ligji i Shtetit të lutur (kërkues).

4. Në qoftë se është e nevojshme, shkeljet e përcaktuara në nenin 3 duhet të trajtohen për qëllimet e ekstradimit midis Shteteve Palë sikur ato janë kryer jo vetëm në vendin në të cilin ato ndodhen, por gjithashtu edhe në një vend brenda juridiksionit të Shtetit Palë që kërkon ekstradimi.

5. Një Shtet Palë, që merr më shumë se një kërkesë për ekstradim nga Shtetet që kanë vendosur juridiksionin sipas nenit 7 dhe që vendos të mos e ndjekë penalisht, duhet, në zgjedhjen e Shtetit në të cilin shkelësi ose shkelësi i pretenduar do të ekstradohet, t'i kushtojë vëmendjen e duhur interesave dhe përgjegjësive të Shtetit Palë, flamurin e së cilës ka anija në kohën e kryerjes së shkeljes.

6. Në marrjen parasysh të kërkesave për ekstradim të një shkelësi të pretenduar në përputhje me këtë Konventë, Shteti i lutur duhet t'i ushtojë vëmendjen e duhur nëse të drejtat e tij mund të plotësohen në Shtetin kërkues, ashtu siç përcaktohen në nenin 7 paragrafi 3.

7. Lidhur me shkeljet që janë përcaktuar në këtë Konventë, klauzola e të gjitha traktateve të ekstradimit dhe rregullimet të aplikueshme midis Shteteve janë modifikuar midis Shteteve Palë deri në masën që ato janë të papajtueshme me këtë Konventë.

Neni 12

1. Shtetet Palë duhet t'i japin njëri-tjetrit masën më të madhe të asistencës lidhur me proceset kriminale të sjella për shkeljet e përcaktuara në nenin 3, duke përfshirë dhe asistencën për marrjen e provave (fakteve) në dispozicion të tyre të nevojshme.

2. Shtetet Palë duhet të zbatojnë detyrimet e tyre sipas paragrafit 1 në përputhje me ndonjë traktat për asistencën e ndërsjellë që mund të ekzistojnë midis tyre. Në mungesë të traktateve të tilla, Shtetet Palë duhet t'i japin njëri-tjetrit asistencën në përputhje me ligjin e tyre ndërkombëtar.

Neni 13

1. Shtetet Palë duhet të bashkëpunojnë në parandalimin e shkeljeve të parashikuara në nenin 3, veçanërisht duke:

(a) marrë të gjitha masat praktike për të parandaluar në territoret e tyre respektive përgatitjet për kryerjen e këtyre akteve, brenda ose jashtë territorit të tyre;

(b) shkëmbyer informata në përputhje me të drejtën e tyre të brendshme dhe koordinimin e masave administrative dhe të tjera, që duhet të merren për parandalimin e shkeljeve të parashikuara në nenin 3.

2. Kur, për shkak të kryerjes së ndonjë shkeljeje të parashikuar në nenin 3, kalimi i një anijeje është vonuar ose ndërprerë, çdo Palë, në territorin e të cilit anija, pasagjerët, ose ekuipazhi janë të pranishëm, duhet të sigurohet, për të ushtruar të gjitha përpjekjet e mundshme për të shmangur ndalimin ose vonesën e padrejtë të anijes, pasagjerëve ose ekuipazhit të saj.

Neni 14

Çdo Shtet Palë, që ka arsye të besojë se një shkelje e përcaktuar në nenin 3 do të kryhet, duhet, në përputhje me legjislacionin e tij të brendshëm, të japë sa më shpejt që të jetë e mundur ndonjë informacion të përshtatshëm në dispozicion të tij atyre Shteteve që ai beson se do të jenë Shtetet që kanë vendosur juridiksionin e tyre në përputhje me nenin 6.

Neni 15

1. Çdo Shtet Palë duhet, në përputhje me ligjin e tij kombëtar, t'i japë Sekretarit të Përgjithshëm sa më shpejt të jetë e mundur ndonjë informacion të duhur lidhur me:

- a) rrethanat e shkeljet;
- b) veprimin e ndërmarrë sipas neni 13 paragrafi 2;
- c) masat e marra në lidhje me shkelësin ose shkelësin e pretenduar dhe në veçanti për rregullat e ndonjë procedure ekstradimi ose procedura të tjera ligjore.

2. Çdo Shtet Palë, ku shkelësi i pretenduar ndiqet penalisht, duhet, në përputhje me ligjin e tij kombëtar, t'i komunikojë rezultatin përfundimtar të procesit të gjykimit Sekretarit të Përgjithshëm.

3. Informacioni i dhënë në përputhje me paragrafët 1 dhe 2 duhet t'i komunikohet nga Sekretari i Përgjithshëm të gjitha Shteteve Palë anëtarëve të organizatës Ndërkombëtare Detare (këtu e referuar më pas "si Organizata"), Shteteve të tjera të interesuara dhe organizatave ndërqeveritare përkatëse.

Neni 16

1. Çdo mosmarrëveshje midis dy ose më shumë Shteteve Palë, lidhur me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente që nuk mund të zgjidhet nëpërmjet bisedimeve brenda një kohe të arsyeshme, duhet, me kërkesën e njëres prej tyre, të dërgohet në arbitrazh. Në qoftë se brenda 6 muajve nga data e kërkesës për arbitrazh, Palët nuk janë në gjendje të bien dakord për organizimin e arbitrazhit çdonjëra prej këtyre palëve mund ta dërgojë mosmarrëveshjen në Gjykatën Ndërkombëtare të Drejtësisë me kërkesë në përputhje me Statutin e Gjykatës.

2. Çdo Shtet Palë në kohën e nënshkrimit ose ratifikimit, pranimit ose miratimit të kësaj Konvente ose të aksesit në të duhet të deklarojë se ajo nuk e konsideron veten të detyruar nga ndonjë ose të gjitha klauzolat e paragrafit 1. Shtetet e tjera Palë nuk do të detyrohen nga këto klauzola në lidhje me ndonjë Shtet Palë që ka bërë një rezervim të tillë.

3. Çdo Shtet Palë që ka bërë një rezervim të tillë në përputhje me paragrafin 2 mund ta tërheqë atë rezervim në çdo kohë me anë të njoftimit për Sekretarin e Përgjithshëm.

Neni 17

1. Konventa do të jetë e hapur për nënshkrim në Romë më 10 mars 1988 nga Shtetet që marrin pjesë në Konferencën Ndërkombëtare mbi ndalimin e akteve të paligjshme kundër sigurisë së lundrimit detare dhe në selinë e Organizatës nga Shtetet që prej datës 9 mars 1988 deri më 9 mars 1989. Më vonë ajo do të mbetet e hapur për aderim.

2. Shtetet mund të shprehin miratimin e tyre për t'u detyruar nga kjo Konventë me anë të:
- a) nënshkrimit pa rezerva lidhur me ratifikimin, pranimin ose miratimin; ose
 - b) nënshkrimit që i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit i pasuar nga ratifikimi, pranimi ose miratimi; ose
 - c) aksesit.

Neni 18

1. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi nëntëdhjetë ditë pas datës në të cilën 15 Shtete ose e kanë nënshkruar atë pa rezerva lidhur me ratifikimin, pranimin ose miratimin, ose kanë depozituar një instrument të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aksesit në lidhje me të.

2. Për një Shtet që depoziton një instrument të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aksesit lidhur me këtë Konventë pasi të jenë përmbushur kushtet për hyrjen në fuqi të saj, ratifikimi, pranimi, miratimi ose aksesit do të hyjë në fuqi nëntëdhjetë ditë pas datës të një depozitimi të tillë.

Neni 19

1. Kjo Konventë mund të denoncohet nga çdo Shtet Palë në çdo kohë pas kalimit të një viti nga data në të cilën kjo Konventë hyn në fuqi për atë Shtet.

2. Denoncimi duhet të bëhet me anë të depozitimit të një instrumenti denoncimi pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

3. Një denoncim duhet të hyjë në fuqi pas një viti ose në një periudhë më të gjatë kohe, siç mund të përcaktohet në instrumentin e denoncimit mbas marrjes së tij nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 20

1. Një konferencë me qëllimin e rishikimit ose ndryshimit të kësaj Konvente mund të thirret nga Organizata.

2. Sekretari i Përgjithshëm duhet të thërrasë një konferencë të Shteteve Palë të kësaj Konvente, për rishikimin ose ndryshimin e saj (Konventes), me kërkesën e një të tretës të Shteteve Palë, ose dhjetë Shtete Palë, cilado qoftë shifra më e madhe.

3. Çdo instrument ratifikimi, pranimi, miratimi ose aksesit i depozituar pas datës së hyrjes në fuqi të një ndryshimi në këtë Konventë duhet të vlerësohet (gjykohet) për t'u zbatuar në këtë Konventë si i ndryshuar.

Neni 21

1. Kjo Konventë do të depozitohet pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

2. Sekretari i Përgjithshëm duhet:

a) të informojë të gjitha Shtetet që e kanë nënshkruar këtë Konventë ose kanë rënë dakord për atë dhe të gjithë anëtarët e Organizatës për:

i) çdo nënshkrim të ri ose depozitim, ratifikimi, pranimi, aprovimi ose aksesit, së bashku me datën e tij;

ii) datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente;

iii) depozitimin e ndonjë instrumenti denoncimi të kësaj Konvente, së bashku me datën në të cilën ai është marrë dhe datën në të cilin denoncimi hyn në fuqi;

iv) marrjen e ndonjë deklarate ose njoftimi të bërë sipas kësaj Konvente;

b) për dërgimin e kopjeve të vërteta (origjinale) të vërtetuara të kësaj Konvente të gjitha Shteteve që kanë nënshkruar këtë Konventë ose kanë rënë dakord për atë.

3. Menjëherë pasi kjo Konventë hyn në fuqi, një kopje (kopje e vëretetë origjinale) e vërtetuar e saj duhet t'i dërgohet nga vendi depozitues Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për regjistrimin dhe botim, në përputhje me nenin 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 22

Kjo Konventë është hartuar në një origjinal të vetëm në gjuhët arabe, kineze, angleze, franceze, ruse dhe spanjolle, duke qenë secili tekst njëlloj autentik.

Duke qenë dëshmitare, nënshkruesit të autorizuar në kohën e duhur nga Qeveritë e tyre respektive për atë qëllim e kanë nënshkruar këtë Konventë.

Hartuar në Romë, në këtë ditë të dhjetë të marsit njëmijë e nëntëqind e tetëdhjetë e tetë. Kopja e vëretetë (origjinale) e (i) vërtetuar në gjuhët anglisht, frëngjisht, dhe spanjisht të Konventës mbi Ndalimin e Akteve të Paligjshme kundër Sigurisë së Lundrimit Detar, hartuar në Romë më 10 1892

mars 1988, origjinali i së cilës depozitohet prej Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës Ndërkombëtare Detare.

Për Sekretarin e Përgjithshëm të Organizatës Ndërkombëtare Detare.

PROTOKOLL

PËR NDALIMIN E AKTEVE TË PALIGJSHME KUNDËR SIGURISË SË PLATFORMAVE FIKSE TË VENDOSURA NË SHELFIN KONTINENTAL

Shtetet Palë të këtij Protokollit,

Duke qenë Palë të Konventës për Ndalimin e Akteve të Paligjshme kundër Sigurisë së Lundrimit Detar,

Duke njohur arsyet për të cilat Konventa u hartua, e cila zbatohet gjithashtu për platformat fikse në Shelfin Kontinental,

Duke marrë parasysh dispozitat e kësaj Konvente,

Duke afirmuar se çështjet që nuk rregullohen nga ky Protokoll vazhdojnë të rregullohen nga rregullat dhe parimet e së drejtës së përgjithshme ndërkombëtare,

Kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

1. Dispozitat e neneve 5 dhe 7, si dhe të neneve nga 10 deri në 16 të Konventës për Ndalimin e Akteve të Paligjshme kundër Sigurisë së Lundrimit Detar (këtu më pas referuar si "Konventa") do të zbatohen gjithashtu mutatis mutandis për shkeljet e përcaktuara në nenin 2 të këtij Protokollit kur shkelje të tilla janë kryer në bord ose kundër platformave fikse të vendosura në Shelfin Kontinental.

2. Në rastet kur ky Protokoll nuk zbatohet në përputhje me paragrafin 1, ai sidoqoftë zbatohet kur shkelësi ose shkelësi i pretenduar ndodhet në territorin e një Shteti Palë, të ndryshëm nga Shteti në ujërat e brendshme ose ujërat territoriale të të cilit platforma fikse është vendosur.

3. Për qëllime të këtij Protokollit, "platformë fikse" nënkupton një ishull artificial, instalim ose strukturë, e vendosur në mënyrë të përhershme në shtratin e detit për qëllime eksplorimi ose shfrytëzimi të burimeve ose për qëllime të tjera ekonomike.

Neni 2

1. Një person kryen një shkelje nëse ai person në mënyrë të paligjshme dhe të qëllimshme:

a) kap ose ushtron kontroll mbi një platformë fikse me anë të forcës ose kërcënimit për përdorimin e saj ose ndonjë forme tjetër kërcënimi; ose

b) kryen një akt dhune kundër një personi në bordin e një platforme fikse, në qoftë se ai akt mund të rrezikojë sigurinë e saj; ose

c) shkatërron një platformë fikse ose i shkakton dëme asaj që mund të rrezikojnë sigurinë e saj; ose

d) vendos ose shkakton vendosjen në një platformë fikse, me anë të çfarëdo mjeti, qoftë ai një pajisje ose një substanë që mund të shkatërrojë atë platformë fikse ose mund të rrezikojë sigurinë e saj; ose

e) dëmton ose vret ndonjë person, gjatë kryerjes ose tentativës për kryerjen e ndonjë prej shkeljeve të përcaktuara në nënparagrafët që nga (a) deri tek (d).

2. Një person kryen gjithashtu një shkelje në qoftë se ai person:

a) përpiket të kryejë ndonjë nga shkeljet e përcaktuara në paragrafin 1; ose

b) është bashkëfajtor në kryerjen e ndonjë prej shkeljeve të tilla të kryera nga çdo person ose në një mënyrë tjetër është bashkëpunëtor i një personi që kryen ndonjë shkelje të tillë; ose

c) kërcënon, me kushte ose pa kusht, ashtu si parashikohet sipas së drejtës kombëtare, me synim detyrimin e një personi fizik ose juridik të kryejë ose të pengojë kryerjen e ndonjë veprimi, të

kryejë ndonjë nga aktet e përcaktuara në paragrafin 1, nënparagrafët (b) dhe (c) , nëse ai kërcënim mund të rrezikojë sigurinë e platformës fikse.

Neni 3

1. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të vendosur juridiksionin e tij mbi shkeljet e përcaktuara në nenin 2 kur shkelja kryhet:

a) kundër ose në bordin e një platforme fikse kur ajo është e vendosur në Shelfin Kontinental të atij Shteti; ose

b) nga një shtetas i atij Shteti.

2. Një Shtet Palë mund të vendosë, gjithashtu, juridiksionin e tij mbi ndonjë shkelje të tillë kur:

a) shkelja kryhet nga një person pa shtetësi, vendbanimi i zakonshëm i të cilit është në atë Shtet.

b) gjatë kryerjes së kësaj shkeljeje kapet, kërcënohet, plagoset ose vritet një shtetas i atij Shteti; ose

c) shkelja kryhet në një përpjekje për të detyruar atë Shtet të kryejë ose të pengojë kryerjen e ndonjë veprimi.

3. Çdo Shtet Palë që ka vendosur juridiksionin e përmendur në paragrafin 2 duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm të Organizatës Ndërkombëtare Detare. (Këtu më pas i referuar si Sekretari i Përgjithshëm). Në qoftë se ky Shtet Palë më vonë e heq atë juridiksion, ai duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm.

4. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të vendosur juridiksionin e tij mbi shkeljet e përcaktuara në nenin 2, në rastet ku shkelësi i pretenduar është i pranishëm në territorin e tij dhe ai nuk e ekstradon atë në ndonjë nga Shtetet Palë që kanë vendosur juridiksionin e tyre në përputhje me paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

5. Ky Protokoll nuk përjashton ndonjë juridiksion penal të ushtruar në përputhje me të drejtën kombëtare.

Neni 4

Asgjë në këtë Protokoll nuk do të ndikojë në ndonjë mënyrë në rregullat e së drejtës ndërkombëtare, në lidhje me platformat fikse të vendosura në Shelfin Kontinental.

Neni 5

1. Ky Protokoll do të jetë i hapur për nënshkrim, në Romë në 10 mars 1988 dhe në Selinë e Organizatës Ndërkombëtare Detare (kështu më pas e referuar si "Organizata") nga 14 mars 1988 deri më 9 mars 1989 nga çdo Shtet që ka nënshkruar Konventën. Ai më pas do të mbetet i hapur për aderim.

2. Shtetet mund të shprehin pëlqimin e tyre për të qenë të detyruar nga ky Protokoll me anë të:

a) nënshkrimit pa rezerva lidhur me ratifikimin, pranimin ose aprovimin; ose

b) nënshkrimit, e kushtëzuar nga ratifikimi, pranimi ose miratimi, i ndjekur nga ratifikimi, pranimi ose miratimi; ose

c) aderimit.

3. Ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi do të kryhet me anë të depozitimit të një instrumenti për këtë qëllim pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

4. Vetëm një Shtet, i cili ka nënshkruar Konventën pa rezerva në lidhje me ratifikimin, pranimin ose miratimin, ose ka ratifikuar, pranuar, miratuar ose ka aderuar në këtë Konventë mund të bëhet Palë në këtë Protokoll.

Neni 6

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi nëntëdhjetë ditë mbas datës në të cilën tre Shtete ose e kanë nënshkruar atë pa rezerva lidhur me ratifikimin, pranimin ose miratimin, ose kanë depozituar një instrument ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi në lidhje me të. Megjithatë ky Protokoll nuk do të hyjë në fuqi para se Konventa të ketë hyrë në fuqi.

2. Për një Shtet që depoziton një instrument ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi në lidhje me këtë Protokoll pasi kushtet për hyrjen në fuqi janë plotësuar, ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi do të hyjnë në fuqi nëntëdhjetë ditë pas datës së këtij depozitimi.

Neni 7

1. Ky Protokoll mund të denoncohet nga çdo Shtet Palë në çdo kohë, pas kalimit të një viti nga data në të cilën ky Protokoll hyn në fuqi për atë Shtet.

2. Denoncimi do të bëhet me anë të depozitimit të një instrumenti denoncimi pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

3. Një denoncim do të hyjë në fuqi pas një viti ose në një periudhë më të gjatë kohe, siç mund të përcaktohet në instrumentin e denoncimit, pas marrjes të instrumentit të denoncimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

4. Një denoncim i Konventës nga një Shtet Palë do të konsiderohet të jetë denoncim i këtij Protokoll nga ajo Palë.

Neni 8

1. Një konferencë me qëllimin e rishikimit ose ndryshimit të këtij Protokoll mund të thirret nga Organizata.

2. Sekretari i Përgjithshëm do të thërrasë një konferencë të Shteteve Palë në këtë Protokoll, për rishikimin ose ndryshimin e tij, me kërkesën e një të tretës të Shteteve Palë ose pesë shteteve Palë, cilado qoftë shifra më e madhe.

3. Çdo instrument ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi i depozituar pas datës së hyrjes në fuqi të një ndryshimi në këtë Protokoll do të konsiderohet se zbatohet ndaj këtij Protokoll të ndryshuar.

Neni 9

1. Ky Protokoll do të depozitohet pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

2. Sekretari i Përgjithshëm:

a) do të informojë të gjitha Shtetet që kanë nënshkruar këtë protokoll ose kanë aderuar në të, si dhe të gjithë Anëtarët e Organizatës për:

I) çdo nënshkrim të ri ose depozitim të një instrumenti ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi së bashku me datën e tij;

II) datën e hyrjes në fuqi të këtij Protokoll;

III) depozitim të çdo instrumenti denoncimi të këtij Protokoll, së bashku me datën në të cilën ai është marrë dhe datën në të cilën denoncimi hyn në fuqi;

IV) marrjen e çdo deklaratë ose njoftimi të bërë sipas këtij Protokoll ose sipas Konventës, në lidhje me këtë Protokoll;

b) i dërgon kopjet origjinale të vërtetuara të këtij Protokoll të gjitha Shteteve që e kanë nënshkruar këtë Protokoll ose kanë aderuar në të.

3. Në momentin që ky Protokoll hyn në fuqi, një kopje e vërtetuar e tij duhet t'i dërgohet nga depozituesi Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për regjistrim dhe botim, në përputhje me nenin 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 10

Ky Protokoll është bërë në një original të vetëm në gjuhët arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle, secili prej teksteve njëlloj autentik.

Në dëshmi të kësaj, nënshkruesit, duke qenë të autorizuar në mënyrën e duhur nga qeveritë e tyre përkatëse për këtë qëllim, kanë nënshkruar këtë Protokoll.

Bërë në Romë, më 10 mars 1988.

Kopje të certifikuar në anglisht, frëngjisht dhe spanjisht të Protokollit mbi shtyrjen e akteve të paligjshme kundër Sigurisë së Platformave Fikse të vendosura në Shelfin Kontinental, bërë në Romë më 10 mars 1988, origjinali i të cilit është depozituar pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës Ndërkombëtare Detare.

Për Sekretarin e Përgjithshëm të Organizatës Ndërkombëtare Detare.

L I G J

Nr.8851, datë 27.12.2001

PËR NJË NDRYSHIM NË LIGJIN NR.8339, DATË 30.4.1998 “PËR KRIJIMIN E AGJENCISË SË TRAJTIMIT TË KREDIVE”, NDRYSHUAR ME LIGJIN NR.8584, DATË 15.3.2000 DHE AKTIN NORMATIV NR.3, DATË 27.4.2001, MIRATUAR ME LIGJIN NR.8797, DATË 14.5.2001

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË V E N D O S I:

Në ligjin nr.8339, datë 30.4.1998 “Për krijimin e Agjencisë së Trajtimit të Kredive”, ndryshuar me ligjin nr.8584, datë 15.3.2000 dhe aktin normativ nr.3, datë 27.4.2001, miratuar me ligjin nr.8797, datë 14.5.2001, bëhet ndryshimi si më poshtë:

Neni 1

Fjalja e fundit e nenit 2 ndryshohet si më poshtë:

“Afati i veprimtarisë së Agjencisë së Trajtimit të Kredive mbaron pas hyrjes në fuqi të ligjit që do ta shfuqizojë atë”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3212, datë 31.12.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

L I G J
Nr.8852, datë 27.12.2001

PËR NJË NDRYSHIM NË LIGJIN NR.7703, DATË 11.5.1993 "PËR SIGURIMET SHOQËRORE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË", NDRYSHUAR ME LIGJET NR.7932, DATË 17.5.1995, NR.8286, DATË 16.2.1998, NR.8392, DATË 2.9.1998, NR.8575, DATË 3.2.2000 DHE NR.8776, DATË 26.4.2001

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

Neni 1

Në paragrafin e dytë të nenit 10 të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë", ndryshuar me ligjet nr.7932, datë 17.5.1995, nr.8286, datë 16.2.1998, nr.8392, datë 2.9.1998, nr.8575, datë 3.2.2000 dhe nr.8776, datë 26.4.2001, bëhet ky ndryshim:

Shifra "3" bëhet "5".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3212, datë 31.12.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

V E N D I M
Nr. 701, datë 27.12.2001

PËR NJË SHITESË NË VENDIMIN NR. 624, DATË 21.12.1999 TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE "PËR PËRBALLIMIN E SHPENZIMEVE TË PALËS SHQIPTARE, PJESËMARRËSE NË FORCËN SHUMËKOMBËSHE TË EUROPËS JUGLINDORE DHE TË DREJTAT E USHTARAKËVE AKTIVË, PJESËMARRËS NË KËTË FORCË"

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 12 të ligjit nr. 8544, datë 4.11.1999 "Për ratifikimin e Marrëveshjes dhe Protokollit shtesë "Për krijimin e Forcës Shumëkombëshe të Europës Juglindore", më propozimin e Ministrit të Mbrojtjes, Këshilli i Ministrave

V E N D O S I:

Në fund të pikës 10 të vendimit nr. 624, datë 21.12.1999 të Këshillit të Ministrave të shtohet:

"- Këshilltar politik i Komandantit të Brigadës (oficer aktiv) 190%."

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet financiare nga data 15 dhjetor 2001.

KRYEMINISTRI
Ilir Meta

V E N D I M
Nr. 702, datë 27.12.2001

**PËR DISA NDRYSHIME NË VENDIMIN NR. 402, DATË 11.6.2001, TË KËSHILLIT TË
MINISTRAVE "PËR DISA ÇËSHTJE NË ZBATIM TË LIGJIT NR. 7703, DATË 11.5.1993
"PËR SIGURIMET SHOQËRORE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË", NDRYSHUAR ME
LIGJET NR. 7392, DATË 17.5.1995, NR. 8286, DATË 16.2.1998, NR. 8392, DATË 2.9.1998,
NR. 8575, DATË 8.2.2000, NR. 8776, DATË 26.4.2001 DHE NR. 7870, DATË 13.10.1994
"PËR SIGURIMET SHËNDETËSORE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË"**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 10 të ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë", me propozimin e Zëvendëskryeministrit dhe Ministër i Punës dhe Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

V E N D O S I:

Në vendimin nr. 402, datë 11.6.2001 të Këshillit të Ministrave, në paragrafin e parë të pikës 6 të kapitullit III të bëhen këto ndryshime:

- Shprehja "në masën 15 për qind të të ardhurave fikse vjetore prej 10 800 lekësh" zëvendësohet me shprehjen "në masën 3 890 lekë".

- Shprehja "9 për qind e të ardhurave fikse prej 10 800 lekësh" zëvendësohet me shprehjen "2 335 lekë".

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet financiare nga data 1.1.2001.

KRYEMINISTRI
Ilir Meta

V E N D I M
Nr. 703, datë 27.12.2001

**PËR SKEMËN E KOMPENSIMIT TË SHPENZIMEVE NGA RRRITJA E ÇMIMIT TË
BUKËS DHE TË DISA ARTIKUJVE USHQIMORË**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 88 të ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë", me propozimin e Zëvendëskryeministrit dhe Ministër i Punës dhe Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

V E N D O S I:

1. Skema e kompensimeve, që rrjedh nga liberalizimi i çmimit të bukës e të disa artikujve ushqimorë që përfitohen nga pensionistët, për anëtarët e familjes, në ngarkim të tyre, mbështetur në vendimet nr. 310, datë 24.7.1992, dhe nr. 274, datë 12.6.1993 të Këshillit të Ministrave do të jetë:

a) Në kuptim të këtij vendimi, quhen persona në ngarkim të pensionistëve:

- fëmijët nën moshën 18 vjeç ose deri në 25 vjeç, kur vazhdojnë shkollën;

- nipat dhe mbesat, kur nuk i kanë prindërit, të cilët bashkëjetojnë me pensionistin dhe janë nën moshën 18 vjeç ose deri në 25 vjeç, kur vazhdojnë shkollën;

- bashkëshorti, prindërit, njerku e njerka që nuk kanë të ardhura.

b) Përfitojnë kompensime në masën 414 lekë në muaj për çdo person në ngarkim, personat që përfitojnë ose do të përfitojnë sipas ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, "Për sigurimet shoqërore në

Republikën e Shqipërisë", dhe ligjit 4171, datë 13.9.1966, "Për sigurimet shoqërore shtetërore të Republikës së Shqipërisë", me banim të përhershëm në qytet dhe qendra të banuara, të njohura nga organet e pushtetit vendor.

c) Përfitojnë kompensime në masën 414 lekë në muaj, për çdo person në ngarkim, personat që kanë përfitur pension sipas ligjit nr. 4976, datë 29.6.1972 "Për pensionet e anëtarëve të kooperativave bujqësore" dhe ata që përfitojnë ose do të përfitojnë pension sipas paragrafit të dytë, të nenit 96 të ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë" me banim të përhershëm në qytet.

ç) Nuk përfitojnë kompensime sipas këtij vendimi, pensionistët që realizojnë të ardhura nga veprimtari ekonomike, (të punësuar, punëdhënës, të vetëpunësuar, ose kur kanë tokë në pronësi, përdorim, pavarësisht nga vendbanimi.

d) Kur më shumë se një person në familje merr pension nga sigurimet shoqërore apo të ardhura nga veprimtari ekonomike, masa e kompensimit që përfitohet sipas pikave 2 dhe 3 të këtij vendimi përpjestohet ndërmjet tyre.

dh) Kompensimet për efekt të zbatimit të këtij vendimi llogariten dhe administrohen nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore pas paraqitjes nga pensionisti të deklaratës personale, të shoqëruar me certifikatën e gjendjes familjare, me vërtetimin nga zyrat e tatim-taksave, se zhvillon ose jo veprimtari ekonomike dhe vërtetimin nga zyrat e regjistrimit të pasurisë për pronësinë mbi tokën.

2. Shkronja "a" e pikës 2 të vendimit nr. 310, datë 24.7.1992 të Këshillit të Ministrave dhe pika 1/7 e vendimit nr. 274, datë 12.6.1993 të Këshillit të Ministrave shfuqizohen.

3. Efektet financiare nga zbatimi i këtij vendimi të përlllogariten çdo vit në buxhetin e sigurimeve shoqërore dhe të përballohen nga Buxheti i Shtetit.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet financiare nga data 1.1.2002.

KRYEMINISTRI
Ilir Meta

Fletorja Zyrtare gjendet:

- Në çdo njësi postare të çdo qyteti;
 - Pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare:
- Rr. Qemal Stafa, pranë ndërtesës së Prokurorisë së Përgjithshme.

U dorëzua për shtyp më 31.12.2001
Doli nga shtypi më 31.12.2001

Tirazhi: 4230 copë

Formati: 60x88/8

Shtypshkronja e Qendrës së Publikimeve Zyrtare
Tiranë, 2001

Çmimi: 200 lekë